

DET ER BLEVET BETÆNDT AT DISKUTERE KØNSROLLER HOS BØRN

Unge fritidsjobbere:

Aflaster det pædagogiske personale

Læs side 10

Vilde Vulkaner:

Alle børn har ret til sommerferie

Læs side 14

Sundhed for hjernen:

Brug dine hænder

Læs side 24

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Kirsten Gunvor Løth (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1671

Email: agch@foa.dk

Signe Rosa Skelbæk,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: sisk@foa.dk

Forsideillustration:

Thomas Balle

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thomsen

Elbo A/S, som er certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO
9001 kvalitetscertificering, FSC-
certificering og Svanemærket. Trykt på
miljørigtigt papir med vegetabiliske
farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 • ISSN: 2794-3747

50. årgang

Næste nummer udkommer i
uge 38 2024.

Deadline 5. september 2024.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546
E-mail: lfs@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 Leder: Om at forstå sig selv forlæns og baglæns
- 6 Der går ild i bordet, når man forsøger at diskutere køn
- 10 Unge fritidsjobbere giver mere tid til børnene
- 14 Alle børn har ret til sommerferie
- 22 Medlemsportræt: Jeg ved jo fra mig selv, hvor vigtige fællesskaber er
- 24 Brug hænderne for hovedets skyld
- 26 LFS Kalenderen
- 28 Sandt eller falsk: Er generation Y og Z mere besværlige på arbejdsmarkedet?

6 "Der er jo ingen, der er i tvivl om, at både piger og drenge har det svært på hver sin måde. Men hvis vi ikke må diskutere kønsroller, bliver det meget vanskeligt at gøre noget ved det."

OM AT FORSTÅ SIG SELV FORLÆNS OG BAGLÆNS

I dag, hvor jeg sidder med denne leder på skærmen, kommer jeg i tanker om den dag for fire uger siden, hvor jeg ubesindigt kastede fire bøger ned i ferierygssækken.

En dag, jeg havde set frem til meget længe. Men som havde hektiske dage i halen på sig, og som havde haft lidt for mange opgaver til min smag. Hvor jeg var irriteret over, at jeg ikke havde fået tænkt over, hvilke bøger jeg skulle have med. For det er det, jeg glæder mig allermost til ved mine ferier. At læse. Forsvinde. Lade tankerne tage på vandretur. Og være stille – det gik dog så som så med det, hvis I spørger min mand.

Sommerferien blev nu alligevel den bedste i mange år. Jeg har ligget vandret på den sunde måde. Jeg har stået med albuerne ud af togvinduet, ligesom da jeg som fireårig var på Interrail med min far, og kigget på bjerge og søer, dale og tunneler. Jeg har vugget i sovevogne og er vågnet med tykke øjenlåg. Og da jeg åbnede den første bog, startede fire ugers vandretur for mine tanker. Mens kroppen lå vandret, tog tankerne på rejse i bøgerne. Videre ud i verden. Hjem til mine børn. Ind i bøgerne igen. Og langt væk fra arbejdet og formandshvervet.

De fire ugers ferie har givet ilt til hjernen. Og jeg har i bedste Søren Kierkegaard stil levet ferien forlæns og forstået den baglæns.

Jeg fik ikke lagt en plan for, hvilke bøger jeg skulle have med. Og det var i situationen umanerlig træls. Men i bakspejlet afspejler de fire romaner, jeg fik læst, min og jeres hverdag og arbejdsliv på godt og ondt. Det, vi rammes af, og hvordan vi håndterer det. De handlede om mennesker, der kæmper for, at deres nærmeste får et bedre liv, end de selv har haft. Om målet der for nogen helliger midlet. Om at være draget af de sociale medier og samtidig virkelig at hade dem. Om kærlighed og ægteskaber. Om ikke at passe ind i alt for smalle normer. Og om at stå fast. Og jeg slugte dem råt.

Nu er jeg på arbejde igen. Det gør jeg forlæns. Vi ser ind i et efterår, hvor vi skal have konkretiseret

lige præcis det, som er vigtigt for jer medlemmer. I skal kunne se, hvad jeres fagforening kæmper for. I skal opleve, at vi gør vores ypperste for at nå målene. At vi siger, hvad vi gør, og at vi gør, hvad vi siger. Og vi valgte skal forstå baglæns, om vi har gjort vores bedste, og om det er godt nok.

”Det vil vise sig på efterårets generalforsamlinger, om I oplever, at vi siger, hvad vi gør, og gør, hvad vi siger.”

Det vil vise sig på efterårets generalforsamlinger, om I oplever, at vi siger, hvad vi gør, og gør, hvad vi siger.

Jeg håber, at sommerferien har givet jer det samme som mig. At jeres tanker har været på vandretur. Og at de vandrer tilbage til et trykt arbejdsliv, hvor der er ilt til hjernen til at leve et rart liv.

Jeg håber også, at I vil møde op til efterårets generalforsamlinger og repræsentantskabet og fortælle os, om vi er på rette vej.

Alt godt
Kirsten Gunvor Løth, formand for LFS

P.S. Den nyeste bog på natbordet er tredje genlæsning af ”100 års ensomhed”. Den har en legendarisk indledning på 2,5 linje. Klar anbefaling fra jeres formand.

NEDSLIDT

Socialpædagoger er den faggruppe, der føler sig mest psykisk nedslidte, mens tømrere og snedkere i størst grad mærker kroppen sige fra. Det viser nye tal fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, NFA.

En ny analyse fra NFA giver et indblik i, hvilke jobgrupper der føler sig henholdsvis fysisk og psykisk nedslidte. Og hvad fysisk nedslidning angår, topper tømrere og snedkere, hvor 25 procent svarer, at de i høj eller meget høj grad føler sig fysisk nedslidte. Når der er tale om psykisk nedslidning, er det socialpædagoger, der står øverst på negativlisten med 14 procent.

PÅ VEJ PÅ PENSION ELLER EFTERLØN?

Så er Seniorhåndbogen 2024 et nærmest uundværligt opslagsværk. Bogen er ajourført med de nyeste satser og regler om folkepension, tillæg, efterløn, Tidlig Pension og seniorpension.

Håndbogen koster 49 kroner, og forsendelse og porto koster 20 kroner.

Bogen kan bestilles på www.fagligsenior.dk/webshop.

Du kan dog også finde alt indholdet ganske gratis i den digitale udgave på www.seniorhaandbogen.dk

FÆRRE VIL ARBEJDE MED VELFÆRD

Det var igen nedslående, da professionshøjskolerne i begyndelsen af juli kunne offentliggøre årets ansøgertal til velfærdsfag som pædagog, sygeplejerske, socialrådgiver og lærer.

Årets tal viste et fald på seks procent i forhold til året før, hvad angik de fire store velfærdsrettede professionsuddannelser. For pædagoguddannelsen var der tale om et fald i søgningen på hele 10 procent, mens det for lærer- og socialrådgiveruddannelsen var henholdsvis syv og seks procent. Søgningen til sygeplejerskeuddannelsen var til gengæld status quo med en lille stigning på en procent, svarende til 33 flere ansøgere end sidste år.

Ser man på den langvarige tendens over de seneste 10 år, er faldet i søgningen mod velfærdsfagene dog endnu mere markant. For de fire store professionsuddannelser, pædagog, socialrådgiver, sygeplejerske og lærer, ser man således et samlet fald på hele 36 procent fra 2015 til 2024, hvor pædagog- og sygeplejerskeuddannelsen har oplevet det største fald i søgningen på henholdsvis 45 og 37 procent siden 2015.

KOM OG HEP

LFS deltager i årets DHL-stafet i Fælledparken den 30. august med flere end 20 løbe- og gå hold. Kom og hep på kolleger og fagfæller, og hils på i LFS-teltet, som er bemandedt fra 16.30. Selve løbet begynder klokken 18.

HAR DU EN INDRE SINGLÆRKE?

Så har du mulighed for at slippe den fri i LFS-koret, som er ganske gratis at deltage i, hvis du er medlem af LFS, eller hvis du er partner til en, som allerede synger i koret.

Du behøver ikke at kunne læse noder – du skal bare have lyst til at synge.

Koret øver i LFS hver torsdag fra klokken 18.30 til 20.00, og koret starter op efter sommerferien den 5. september.

Du kan kontakte Lisbeth Waidtløw på lisw@foa.dk eller mobil 30 94 81 34, hvis du har spørgsmål.

LFS I MEDIERNE

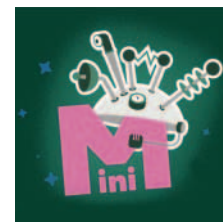
LFS næstformand Jan Hoby deltog i P1 Debat den 7. august, hvor det blev diskuteret, om penge til kommunal velfærd skal bruges på eliteidræt. 23 kommuner bruger i 2024 50 millioner kroner på eliteidræt. Københavns kommune bruger 7,4 millioner kroner på eliteidræt. Det er penge, som kunne have været brugt på skoler, daginstitutioner og døgninstitutioner, som leder, mener Jan Hoby.

SCIENCE FOR BØRNEHAVEØRER

Denne måneds podcastanbefaling er ikke til dig, men måske til de børn, du arbejder med. Podcasten "Mininaut – for nysgerrige børn" er en podcast for 3-6-årige, der på cirka otte minutter fortæller i børnehøjde om et emne fra en naturvidenskabelig vinkel. Podcasten kommer omkring emner som tænder, månen og dinosaurer, og på de knap

10 minutter giver den svar på mange børnespørgsmål, der også giver anledning til videre snakke. "Mininaut" er lillebroren til "radionauterne", der er henvendt til indskolingselever. Podcasten er støttet af Novo Nordisk, og I kan læse mere om folkene bag på radionauterne.dk

Podcasten er gratis at lytte til.

DER GÅR ILD I BORDET, NÅR MAN FORSØGER AT DISKUTERE KØN

Drenge klarer sig dårligere end piger i skolen. Derfor nedsatte den tidligere børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil en ekspertgruppe, der skulle komme med forslag til løsninger. Men den nuværende minister, Mattias Tesfaye, hældte anbefalingerne ned ad brættet med den begrundelse, at han ikke vil gøre børnehaver og skoler til en arena for identitetspolitik. To eksperter, der arbejder med børn og køn fra hvert deres perspektiv, ærgres sig over, at det er blevet betændt at diskutere kønsroller hos børn.

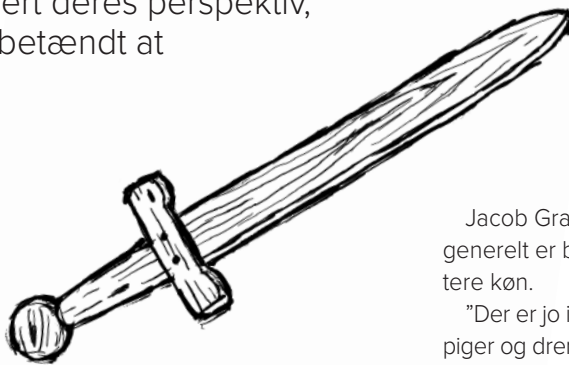
Ord som transkønnet og personlige pronominer optræder slet ikke i 'Rapport fra ekspertgruppen om køn'. Børn og unge, der tilhører LGBT+ gruppen, fylder seks linjer i den 40 sider lange rapport.

Rapporten indeholder til gengæld en lang række anbefalinger, som alle handler om, at der er behov for at gøre både dagtilbud og uddannelsesinstitutioner mindre kønsstereotype. Formålet er at give alle børn et bredere syn på sig selv – så drenge eksempelvis i højere grad kan se sig selv blive pædagoger og sygeplejersker, mens piger kan forestille sig at blive håndværkere og teknikere.

Christian Aabro er lektor og daginstitutionsforsker ved Københavns Professionshøjskole.

Han opfatter ikke sig selv som tilhørende den normkritiske eller identitetspolitiske fløj. Og han synes faktisk, at rapporten er fornuftig.

"Rapporten er fagligt velfunderet, og anbefalingerne er gode. Jeg opfatter dem slet ikke som identitetspolitiske," siger Christian Aabro.

Ministeren var skuffet

Alligevel reagerede børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye på rapporten med tydelig skuffelse og afstand. Han udtalte, at han kun kunne bruge en af anbefalingerne, nemlig den om at ansætte flere mandlige medarbejdere i daginstitutionerne.

"Jeg har ingen intentioner om at gøre børnehaver og skoler til en arena for den ophedede, identitetspolitiske debat," som ministeren sagde til Berlingske Tidende i slutningen af april.

Jacob Graack er lige som Christian Aabro ansat på Københavns Professionshøjskole. Han underviser i normkritik på pædagoguddannelsen og har blandt andet været med til at skrive fagbogen 'Normkritik i pædagogisk praksis'.

Jacob Graack ærgres sig over, at det generelt er blevet en kampplads at diskutere køn.

"Der er jo ingen, der er i tvivl om, at både piger og drenge har det svært på hver sin måde. Men hvis vi ikke må diskutere kønsroller, bliver det meget vanskeligt at gøre noget ved det," siger Jacob Graack.

Kønsstereotyper er ikke problem

Jacob Graack oplever, at diskussionen om køn i dagtilbud og skole lynhurtigt kommer til at handle om, at "må drenge nu ikke længere lege med biler" og "skal vi til at sige hen i stedet for han og hun".

"Det er som om, samtalen aldrig får lov til at blive seriøs. Det kan undre, for der er solid forskning, der viser, at vi behandler drenge og piger forskelligt, og at der allerede fra vuggestuen er helt klare forventninger til, hvad henholdsvis piger og drenge vil lege med, hvordan de opfører sig og så videre. Så vi anbringer dem i en snæver kønsrolle fra begyndelsen, og det har naturligvis konsekvenser," siger Jacob Graack.

"Børn er forskellige. De skal have lov til at være akkurat, som de har lyst til, for det er den måde, de bedst udfolder deres potentiale," siger lektor og daginstitutionsforsker Christian Aabro.

Børne- og ungdomsministeren er imidlertid ikke enig i præmissen. Han ser nemlig ikke kønsforskelle i valg af erhverv som et generelt problem:

"Det er ikke et samfundsproblem, at der er flest kvinder på jordemoderstudiet og flest mænd på mureruddannelsen. Man kan kalde det kønsstereotypt. Men jeg synes ikke, det er noget, vi skal bruge samfundsressourcer på at lave om," siger Mattias Tesfaye til LFS Nyt.

Anderledes med pædagogfaget

Mattias Tesfaye synes til gengæld, at det kønsstereotype skal brydes på nogle områder:

"Diskussionen om køn i dagtilbud og skole kommer lynhurtigt til at handle om, at "må drenge nu ikke længere lege med biler" og "skal vi til at sige hen i stedet for han og hun"."

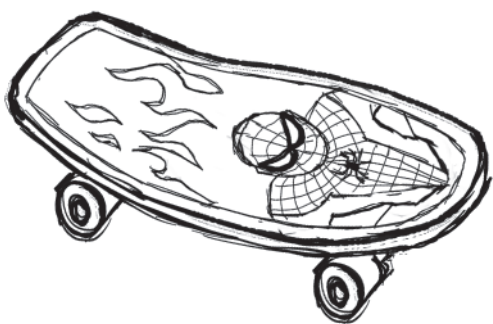
"Når det handler om pædagogfaget, er det anderledes. Fordi det er vigtigt, at børn har både kvinder og mænd at spejle sig i. Derfor er jeg enig med ekspertgruppen, når de siger, at der bør ansættes flere mandlige pædagoger i børnehaven. Men derudover er det rigtigt, at jeg synes, der er langt mellem snapsene fra ekspertgruppen. Jeg savner flere konkrete anbefalinger. Særligt fordi vi står med så vigtigt et samfundsproblem med faglige forskelle mellem drenge og piger," siger Mattias Tesfaye.

Her hopper kæden af for Jacob Graack:

"Det er altså ikke nok bare at forestille sig, at man kan ansætte flere mænd i børnehaverne, som ministeren siger. For vi får ikke flere mænd til at uddanne sig til pædagoger og interessere sig for at blive ansat i vuggestuer og børnehaver, medmindre vi ændrer noget i den kønsstereotype måde, vi opdrager dem på," siger Jacob Graack og tilføjer:

"Det vil være godt for mangfoldigheden med flere mænd, men vi skal også bare huske på, at de skal ansættes på deres pædagogiske kvalifikationer – og ikke bare på, at de er mænd." ◀

“Vi får ikke flere mænd til at uddanne sig til pædagoger og interessere sig for at blive ansat i vuggestuer og børnehaver, medmindre vi ændrer noget i den kønsstereotype måde, vi opdrager dem på.”

◉ Det handler ikke kun om LGBT+

Jacob Graack er bevidst om, at begrebet normkritik for mange er blevet synonymt med begreber som identitetspolitik og woke, og at det er LGBT+ vinklen, der ofte kommer til at stjæle fokus.

”Hver gang man diskuterer normkritik, bliver LGBT+ vinklen fremhævet. Men i virkeligheden handler normkritik jo om at give alle børn flere deltagelsesmuligheder. Den unuancerede LGBT+-vinkling er på den måde med til at polarisere debatten, hvilket desværre lader til at gøre det til en bedre historie i medierne. Og det kan man ærgre sig over,” siger Jacob Graack, der tror, at det også kan være del af baggrunden for, at ministeren har valgt at lægge afstand til ekspertgruppens anbefalinger:

”Hver gang man diskuterer normkritik, bliver LGBT+ vinklen fremhævet. Det er med til at polarisere debatten, og det kan man ærgre sig over,” siger Jacob Graack, underviser på pædagoguddannelsen.

Ekspertgruppen

Den 21-personer ekspertgruppe omfatter blandt andre repræsentanter fra forskningsinstitutioner, skoler, gymnasier og LGBT-miljøet og har været under ledelse af Claus Holm, leder af forskningscentret DPU (Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse) ved Aarhus Universitet.

Udvalgte anbefalinger lyder:

Dagtilbud:

- Der skal laves systematiske forsøg med at reducere uhensigtsmæssige betydninger af køn.
- Stat og kommuner skal have fokus på at opnå en mere mangfoldig personalegruppe i dagtilbud.
- Regeringen skal prioritere forsøgs- og udviklingsaktiviteter med fokus på køn i pædagogisk praksis.
- Det skal stå i dagtilbudsloven, at personalet skal arbejde for at fremme ligestilling og modvirke kønsstereotyp praksis.

Folkeskole:

- Undervisningsministeriet skal lave forsøg med at styrke en reflekteret pædagogisk praksis i folkeskolen.
- Kommunerne skal understøtte en mere praksisorienteret undervisning.
- Køns- og ligestillingsperspektiver skal fylde mere i læreruddannelsen.
- Ministeriet skal lave en undersøgelse, der kan belyse, hvorfor flere drenge end piger skoleudsættes.
- Elever i folkeskolen skal have en bredere uddannelsesvejledning.

Gymnasier:

- Undervisningsministeriet skal lave en analyse af årsager til forskelle mellem standpunkts- og prøvekarakterer for drenge og piger.
- Gymnasielærere skal som del af pædagogikum undervises i, hvordan man fremmer ligestilling og mindsker uhensigtsmæssige betydninger af køn.

”Han har muligvis ikke lyst til at blive kædet sammen med noget, der kan opfattes som for progressivt på det her område.”

Tilbage til de klassiske dyder

Den vurdering deler forsker Christian Aabro.

”Det var en tidligere minister, der satte ekspertgruppen i gang, og der er nu tale om en minister, der har helt anderledes holdninger på området. Og så tror jeg også, at det spiller ind, at vi har et presset socialdemokrati, som har valgt at gå til højre i stedet for til venstre, og som slår sig op på at ville tilbage til de klassiske og traditionelle dyder, fx omkring arbejdsmoral, mådehold og håndfasthed. Det rimer ikke særlig godt på at ville pille ved de traditionelle kønsroller,” siger Christian Martin Aabro, der som forsker har oplevet på egen krop, at samtaler om køn og kønsroller har det med at stikke helt af.

”Der går simpelthen ild i bordet hos selv fredelige mennesker, hvis man forsøger at drøfte, om det er hensigtsmæssigt at kategorisere børn ud fra deres køn, bliver det lynhurtigt til noget med ”skal vi nu også bede toårige tage stilling til deres køn”. Det er nærmest, som om vi snakker om en destabilisering af samfundet som sådan. Emnet er totalt betændt og gør noget ved os.”

De skal være, som de har lyst til

Christian Aabro kan være frustreret over politiseringen af emnet. Han er medforfat-

”Der går simpelthen ild i bordet hos selv fredelige mennesker, hvis man forsøger at drøfte, om det er hensigtsmæssigt at kategorisere børn ud fra deres køn.”

ter til forskningsrapporten 'Køn i børnehaven', som udkom i 2023, og som viser, at der stadig er en høj grad af kønsstereotyp tænkning i danske daginstitutioner.

”Man giver drengene en highfive og komplimenterer pigerne for den fine kjole. Man forventer, at det er drengene, der vil med ud at spille fodbold, og man regner ikke med, at de kan forstå en detaljeret besked – de modtager til gengæld langt flere irettesættelser end pigerne,” siger Christian Aabro.

Når Christian Aabro gerne vil have sat mere fokus på emnet, handler det om at give det enkelte barn mere plads til at udvikle sig:

”Børn er forskellige. De skal have lov til at være akkurat, som de har lyst til, for det er den måde, de bedst udfolder deres potentiale. Hvis vi som voksne træffer en

række kønsbaserede valg for dem, indsnævrer vi deres muligheder, allerede fra de er små. Hvis vi lærer den lille pige, at hun nok bedst kan lide at lege med dukker, og hvis vi lærer den lille dreng, at hans naturlige valg er de vilde lege, så træffer vi nogle valg for dem, som ikke er hensigtsmæssige,” siger Christian Aabro. ●

Læs mere

Læs hele 'Rapport fra ekspertgruppen om køn' via www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2024/april/240411-ekspertgruppe-om-koen-er-klar-med-anbefalinger

Læs forskningsrapporten 'Køn i børnehaven' via www.ucviden.dk/da/publications/kon-i-bornehaven-en-forskningsrapport

UNGE FRITIDSJOBBERE GIVER MERE TID TIL BØRNENE

I Blomsterkassen på Nørrebro kan de pædagogiske medarbejdere koncentrere sig om børnene om eftermiddagen, for fire fritidsjobbere i alderen 13 til 15 år klarer opvask, vasketøj og affald. Pædagogisk leder Marie Rehfeld kalder ordningen for win-win. Men hun synes slet ikke, at potentialet i at tilbyde fritidsjob udnyttes nok, for det kan holde udsatte børn fra gaden.

15-årige Amiin klarer eftermiddagens opvask i Blomsterkassens køkken, så de pædagogiske medarbejdere kan bruge deres tid på børnene. Pædagogisk leder Marie Rehfeld og Amiins mor er enige om, at det er en win-win situation, for det er også godt for halvstore børn at prøve sig selv af med et fritidsjob.

15-årige Amiin har det store smil på, mens han effektivt klarer eftermiddagens opvask i Blomsterkassens køkken.

Og pædagogisk leder Marie Rehfeld er da også imponeret over drengens evner.

”Han krævede næsten ingen oplæring, han tog bare fat med det samme,” siger Marie Rehfeld, som hørte om fritidsjobordningen fra en kollega, da hun blev leder i vuggestuen i Titangade i februar 2022.

Fritidsjobordningen er et kommunalt tilbud, som både formidler fritidsjobs for 13 til 24-årige og betaler lønnen.

Ordning med bonus

Da Blomsterkassen fik sin første fritidsjobber, var formålet først og fremmest at aflaste de pædagogiske medarbejdere om eftermiddagen, så de kunne bruge tiden på børnene i stedet for at køre madvogne ned, vaske op og ordne vasketøj. Men Marie Rehfeld fandt hurtigt ud af, at ordningen har flere sidebonuser.

”Der er en klar samfundsgevinst. Vi ligger i et område, hvor der bor en del udsatte familier. Det er godt for de børn

at få et meningsfuldt fritidsjob, hvor de får kendskab til arbejdsmarkedet, og hvor de får anerkendelse og oplever, at de gør en forskel,” siger Marie Rehfeld.

Det vil Amiins mor, Kaaho Said, gerne skrive under på. Det er nemlig hende, der har kæmpet for at finde fritidsjob til sønnen, som er den mellemste af hendes tre drenge.

Mine børn skal lære at arbejde

”Jeg er meget bekymret for at bo på Nørrebro med mine drenge. Jeg er bange for bande problemer og for kriminalitet, og jeg er bange for, at de kommer i dårligt selskab, og at de bruger deres tid på at rende rundt i gaderne. Jeg vil også gerne have, at mine børn finder ud af, at det er vigtigt at arbejde,” siger Kaaho Said.

Hun var derfor selv opsøgende for at finde ud af, hvordan hun kunne hjælpe sin søn til at finde et job, og Amiin og hun blev ledt mod fritidsjobordningen via et socialpædagogisk projekt, der arbejder i området omkring Mjølnerparken, hvor familien bor. ▶

- ”Jeg var meget glad, da han fik jobbet her, og jeg kan mærke, at han er i godt humør de dage, han skal være i Blomsterkassen. Det betyder meget, at de er søde mod ham, når det er hans første job. Og de er virkelig søde,” siger Kaaho Said, der bare er ærgerlig over, at Amiin kun må arbejde fem timer om ugen, og at ansættelsen højst må vare fem måneder.

”Der er en klar samfundsgevinst. Vi ligger i et område, hvor der bor en del udsatte familier. Det er godt for de børn at få et meningsfuldt fritidsjob.”

Fem måneder er for kort tid

Marie Rehfeld er også ærgerlig over de korte ansættelser og det korte timetal.

”De unge er en stor hjælp. Men det tager tid at lære dem at kende og at lære dem op, så det ville

Ny lov om lommepengejob er ikke tilstrækkelig

Den 1. juli trådte en ny lov, der sikrer, at kriminalitetstruede børn og unge i alderen 13 til 17 år har ret til et fritidsjob, i kraft. Det er bopælskommunen, der skal tilbyde jobbet.

Men loven er slet ikke tilstrækkelig, mener Marie Rehfeld.

Det er nemlig kun unge, der har haft en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet, eller hvor der er dokumentation fra politiet om, at de har begået kriminalitet, der har fået retten til et job.

”Og det er jo tudetosset, at man ikke prøver at forebygge, før skaden er sket. I mit perspektiv burde man udvide ordningen, så mange flere børn får muligheden – især børn i udsatte områder – og så de kan få lov til at arbejde det samme sted i længere tid og i ferierne, så de ikke bruger så meget tid på gaden. Et fritidsjob betyder også, at de tjener lommepenge, og at de bliver mindre fristede til at skaffe sig penge på anden vis.”

Du kan læse mere om fritidsjob-ordningen på www.kk.dk/fritidsjob.

være meget mere hensigtsmæssigt, hvis de kunne være her i længere tid, og i hvert fald frem til de bliver 15, hvor de har mulighed for at søge andre former for jobs. Jeg er overbevist om, at det også ville være en socialt forebyggende indsats. For jeg får flere og flere ansøgninger fra drenge som Amiin, hvis forældre gerne vil holde dem væk fra gaden. Mange af dem er kun 13-14 år og kan ikke få job i eksempelvis supermarkeder,” siger Marie Rehfeld, som også gerne så, at timetallet blev sat op i sommerferien.

”Hvis man ikke skal på ferie med sin familie, er seks ugers ferie lang tid, og så fylder et fritidsjob på fem timer altså ikke så meget.”

”Det tager tid at lære dem at kende og at lære dem op, så det ville være meget mere hensigtsmæssigt, hvis de kunne være her i længere tid.”

13-årigt naturtalent

Blomsterkassens leder understreger, at det ikke kun er udsatte unge, der arbejder i Blomsterkassen efter skoletid, og at hun er begyndt at se flere potentialer i de unge kollegaer.

”Jeg er faktisk begyndt at se det i et rekrutteringsperspektiv, selv om det selvfølgelig er på den lange bane. Men vi har haft en skøn oplevelse med en 13-årig, der en dag skulle vente lidt på, at en af stuerne var færdig med madvognen. Stuepædagogen sagde, at hun da gerne måtte lege med børnene, og pigen gik i legekøkkenet og satte en restaurantleg i gang, hvor hun fik engageret en hel børnegruppe, og hvor hun som et naturtalent brugte alle sprogteknikkerne. Så vi er faktisk begyndt at bruge hende på stuen. Og så kan man da håbe, at hun senere i sit liv husker det som noget, der var så positivt, at det vækker hendes interesse for faget,” fortæller Marie Rehfeld. ●

TR MÅ NU BRUGE ARBEJDS TID PÅ AT MØDE NYE KOLLEGAER

Det er ikke længere op til jeres lokale aftaler eller en flink leder, om tillidsrepræsentanten må bruge arbejdstid på at møde nyansatte kollegaer. OK24 har gjort det til en rettighed. Og det er et vigtigt nybrud, mener fællestillidsrepræsentant Vibeke Jensen.

Det kan få positiv betydning for organiseringen, at tillidsrepræsentanten nu må bruge arbejdstid på at møde nyansatte, mener Vibeke Jensen, fællestillidsrepræsentant i LFS.

”Det er virkelig fedt, at man har brugt overenskomstforhandlingerne til at forhandle tid hjem til, at tillidsrepræsentanterne kan få lov til at møde de nyansatte kollegaer i arbejdstiden,” mener Vibeke Jensen, som er fællestillidsrepræsentant i LFS.

”Det har stor betydning, at man kan sidde ansigt til ansigt, så den nye kollega får et billede på, hvem tillidsrepræsentanten er og en forståelse for funktionen. Så er det nemmere at henvende sig igen, hvis der opstår spørgsmål eller udfordringer i hverdagen.” Vibeke Jensen mener dog også, at den nye rettighed kan få en bredere betydning:

”Når man har valgt at bruge kræfter på at forhandle den rettighed hjem ved en overenskomstforhandling, betyder det, at man er begyndt at tage organiseringsspørgsmålet alvorligt. For organisering er alles ansvar, men vores tillidsrepræsentanter ude på arbejdspladserne er et meget vigtigt ben i den indsats,” siger Vibeke Jensen.

Lav en struktur for møderne

Hun peger på, at tillidsrepræsentanterne nu under systematiserede rammer får mulighed for at oplyse nye kollegaer om, hvad fagforeningen kan gøre for dem.

”Vi skal som tillidsrepræsentanter sørge for, at alle får den rigtige løn. Men vi er ikke forpligtede til at forhandle yderligere for ikke-medlemmer,” siger Vibeke Jensen.

LFS opfordrer til, at man laver en struktur for møderne ude på de enkelte arbejdspladser.

En mulighed er, at man skemalægger møderne, så de eksempelvis ligger én eller to gange om måneden på et bestemt tidspunkt, hvor det så er aftalt, at tillidsrepræsentanten kan gå fra.

”Og man skal huske, at det gælder alle nye kollegaer, der kommer ind ad døren – timelønnede, studerende, månedslønnede vikarer samt fastansatte,” siger Vibeke Jensen. ●

ALLE BØRN HAR R

30 børn og fire pædagoger fra Fritidscenter Bispebjerg Syd tog i den første uge i juli afsted på Vilde Vulkaner, som er Danmarks største børnefestival for skolefritidsordninger og fritidsklubber. Det handler om fællesskab, om at opleve frihed og selvstændighed – og så handler det om at give alle børn en mulighed for at opleve noget væk hjemmefra i løbet af sommerferien.

Det er et stort ressourcetræk, når Fritidscenter Bispebjerg Syd har valgt at sende 30 børn i alderen 10 til 13 år og fire voksne afsted på festival, hvor de skal være i to nætter. Og det er et meget bevidst valg at bruge både budget og personaletimer, siger pædagogisk leder Ayhan Demir

”Det er sindssygt vigtigt, at der generelt bliver afsat penge til at tage på koloni. Vi har for første gang valgt at prøve Vilde Vulkaner som alternativ til koloni, men tanken bag er det samme: Det skaber fællesskab og nye relationer, når man er afsted sammen,” siger Ayhan Demir.

Han tilføjer, at der i fritidscenterets område er børn, som ellers ikke ville komme ud af bydelen i sommerferien.

”Vi har en meget blandet børnegruppe. Men der er børn i gruppen, hvis forældre ikke har mulighed for at tage på ferie. Vi synes, det er en del af vores opgave, at de børn også får nogle oplevelser, de kan fortælle om, når de vender tilbage til skolen i august,” siger Ayhan Demir.

Derfor er brugerbetalingen for familierne nærmest symbolsk.

”Det må ikke være det, der gør, at et barn ikke kommer med.” ●

ET TIL SOMMERFERIE

Vilde Vulkaner

Vilde Vulkaner er en musik- og legefestival i Vordingborg for institutioner med børn i alderen 7 til 14 år, der har været afholdt årligt siden 1995. Hvert år deltager ca. 10.000-12.000 børn. Det er kun institutioner, der kan deltage, det vil sige, at der ikke sælges billetter til private. Fra 2025 indsnævres aldersgruppen, så det kun er børn, der går i 1. til 6. klasse, der kan deltage, fordi man vil fastholde fokus på, at der er en børne- og ikke en ungdomsfestival.

Man kan læse mere på www.vildevulkaner.dk

Ayhan Demir er pædagogisk leder for Fritidscenter Bispebjerg Syd, som fordeler sig på otte matrikler. "Vi kæmper for at skabe et miljø, hvor børnene fra Bispebjerg har lyst til at blive ved med at komme, så de ikke bare er på gaden eller sidder derhjemme med hovedet i telefonen," siger Ayhan Demir.

Når Kaja har sagt farvel til far og mor, går turen med bus til Vordingborg i Sydsjælland, hvor Vilde Vulkaner har sin faste festivalplads. 11.500 børn i alderen 7-14 år er tilmeldt årets festival, hvilket betyder, at der er udsolgt.

Der er højt humør og store forventninger til Vilde Vulkaner, hvor musikprogrammet blandt andet byder på navne som Danser med piger, Gobs, Mumle, L.I.G.A., Pauline og Tobias Rahim.

Sikkerheden omkring den lukkede festivalplads er høj, og alle børn skal vise armbånd både for at komme ud og ind af området. Festivalpladsen og indgangsområdet vrirler med frivillige i gule veste. De kommer især fra foreningslivet i Vordingborg og omegn, og festivalen betaler tilbage med tilskud til foreningerne.

Vilde Vulkaner har sin helt egen store scene. Der er her, musikprogrammet med festivalens trækplastre foregår i aften timerne. Men der er musik hele dagen, for grupper og bands fra de deltagende skolefritidsordninger og klubber underholder på skift i dagtimerne.

Fritidscenter Bispebjerg Syd har tre store beboelsestelte i lejrområdet. Men der er også medbragt en pavillon på festivalområdet, hvor man lige kan få en sludder med en af pædagogerne – eller få glimmer make-up på. "Vi kan godt mærke, at der er nogen institutioner, der har været afsted i 25 år i træk, mens vi er debutanter. For vi havde ikke lige tænkt på, at vi skulle bruge et campingbord til pavillonen, så vi har været afsted her til morgen og købe et," fortæller Rebecca Knoblauch.

Gertrud på 12 og Vigga på 13 synes, at stemningen er rigtig hyggelig. De glæder sig særligt til Tobias Rahim, som skal slutte festivalen den sidste aften. Det har ikke slået de store skår i glæden, at det regnede voldsomt den første dag, og at gangstjerne på festivalpladsen er et mudderpløre.

”Jeg har ikke sovet helt så godt, for der kom vand ind i teltet og gjorde mit liggeunderlag vådt. Men det ødelægger det ikke. Og når det regner, sætter vi os bare ind i teltet og hygger,” siger Gertrud.

Rebecca Knoblauch er 28 år, og hun har selv som barn været med på Vilde Vulkaner med sit fritidshjem.

”Derfor ville jeg rigtig gerne være en af de pædagoger, der skulle med. Jeg har så gode minder om festivalen. Jeg kan huske følelsen af frihed og uafhængighed, fordi man fik lov til at løbe frit på festivalens område sammen med alle sine venner, og fordi man kunne bruge sine lomme penge, som man ville, uden at de voksne blandede sig. Som barn oplevede jeg det som et eventyr. Som voksen og pædagog tænker jeg, at det er udviklende at prøve, og så er det samtidig sikre rammer, for der er jo pædagoger over alt, hvis nogen skulle blive kede af det, eller hvis der skulle opstå konflikt,” siger Rebecca Knoblauch.

Festivalen byder på meget mere end bare musik. Der er kæmpemæssigt legeland, hvor der kan klatres, hoppes og gynges, og der er bål og snobrødsdej og -pinde. Der er også masser af mulighed for at fyre de medbragte lommepenge af på slik, chips og is. Til gengæld er alkohol og rygning strengt forbudt og medfører øjeblikkelig hjemsendelse. Mad er inkluderet i festivalprisen. "Men der har faktisk ikke været så stor afsætning på aftensmaden for vores børns vedkommende, for de har haft travlt med at brænde lommepengene af på chips og pizza," griner pædagog Melanie Franck-Albrechtsen.

Melanie Franck-Albrechtsen har for en stund skiftet funktion til make-up artist.

”Vores rolle er selvfølgelig at hygge om børnene og sikre, at alle har det godt. Vi er meget opmærksomme på, om alle har nogen at følges med. Vi har jo børn fra flere matrikler med, og vores oplevelse er, at de har været rigtig gode til at lukke hinanden ind. Det er noget af det, som en koloni kan ... at de får nye relationer, og at de lærer hinanden at kende på en ny måde. Det gælder i øvrigt også os voksne. Det styrker vores sammenhold at være af sted sammen,” siger Melanie Franck-Albrechtsen.

Bispebjerg-gruppen har lejet tre store telte, som stod klar, da bussen kom. Her er det Selma og Asta-Pil, som har trukket sig tilbage for en stund.

”Vi havde våde sko og ville gerne have varmen,” siger pigerne, som understreger, at de virkelig godt kan lide at være på festival trods regn og mudder.

Den bedste musikoplevelse har indtil videre været Gobs, siger Selma og Asta-Pil, som dog begge glæder sig mest til Tobias Rahim.

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MEDLEMSPORTRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfsnyt@lfs.dk.

JEG VED JO F SELV, HVOR V FÆLLESSKAB

"Jeg blev projektleder for Hverdagsaktivisterne i maj i år, og det er en drømmestilling for mig. Jeg synes, at det er så vigtigt, at borgere med handicap kan deltage ligeværdigt sammen med andre i frivilligt arbejde, og at de også kan få mulighed for at opleve styrken og glæden ved at gøre noget for andre."

"Det er i det hele taget smukt at arbejde med mennesker med autisme og udviklingshæmning. De er typisk meget rummelige og ikke-dømmende over for andre og hinanden og har ikke den samme tendens til at sætte mærkater på mennesker ud fra diagnoser og evner. Det vækker nok en særlig genklang i mig, fordi jeg selv engang har været et psykisk sårbart ungt menneske."

"Jeg er vokset op på Vejleegnen i en lillebitte landsby, og mine forældre var ikke voldsomt ressourcestærke. Min barndom var præget af ustabilitet og grænseløshed, og min far døde, da jeg var 16. Jeg blev mor som meget ung, 18 år, og mistede min lille datter. Det knækkede mig, og jeg fik aldrig gennemført en uddannelse. Jeg blev tvært om placeret på offentlig forsørgelse, for det var man meget mere tilbøjelig til dengang, hvis folk havde psykiske problemer."

"Jeg ville gerne være på arbejdsmarkedet, så jeg fik arbejde med løntilskud på en institution, hvor der boede mennesker med handicap. Jeg begyndte med at lave forefaldende arbejde, men jeg var så heldig at få en leder, der troede på mig, og som var god til at stille relevante krav, så jeg gled efterhånden ind i relationsarbejdet og fik mere og mere ansvar. Jeg blev faktisk mødt med det, som man i dag ville kalde en recovery- og empowermentbaseret tilgang."

"Jeg blev forelsket i en amerikaner og flyttede med ham til USA i nogle år. Det blev arbejdsmæssigt meget frigørende for mig, for jeg efterlod identiteten som sårbare og skrøbelige derhjemme. Jeg begyndte helt forfra og blev ansat på et privat plejehjem, hvor jeg arbejdede mig op fra bunden til at blive leder og stå med det fulde ansvar for plejehjemmet. Det kom til at ændre mit eget syn på, hvad jeg kunne og ikke kunne – men samtidig skærpede det min politiske bevidsthed helt enormt. Det var et forfærdeligt

RA MIG IGTIGE ER ER

system, hvor kun velhavende ældre havde mulighed for at komme på de gode plejehjem, og når opsparingen var brugt op, måtte vi bede dem om at flytte.”

”**Jeg kunne** ikke blive ved med at være i et system, jeg ikke kunne stå inde for, og jeg savnede Danmark, så jeg flyttede hjem, hvor jeg startede forfra igen. Jeg fik arbejde i en lille NGO og i Emmerys køkken – men fandt ret hurtigt tilbage til handicapområdet, som føltes så rigtigt for mig. Jeg har gennem en årrække arbejdet i CSBB, Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse, hvor jeg har haft en række forskellige funktioner, indtil jeg blev projektleder. Nu drømmer jeg om, at Hverdagsaktivisterne kan blive landsdækkende. Jeg ved jo fra mig selv, at det styrker så meget, når man oplever, at man kan deltage i fællesskaber og opleve, at man kan bidrage på linje med alle andre.”

Navn: Maybrith Finne Bonde

Alder: 58

Stilling: Projektleder for Hverdagsaktivisterne, som især er kendt for at understøtte, at borgere med handicap deltager som frivillige sammen med borgere uden handicap ved events som Copenhell, Copenhagen Pride mv.

Bonusinfo: Er blevet enke for kun halvandet år siden, men har fem børn og otte børnebørn, som hun bruger meget af sin fritid sammen med. Har fornylig lært at strikke og bruger ellers tid med veninderne.

Brug hænderne for hov

At lave et bål, bygge en hule eller bage et brød er helt almindelige eksempler på “craft”. Anne Kirketerp er forsker og ophavskvinde til craftpsykologien, som viser, hvordan handlinger, der er helt almindelige i den pædagogiske praksis, har en enormt sundhedsfremmende virkning for både store og små.

Anne Kirketerp har et hus, som hun er i gang med at sætte i stand. Når hun går ud i sin have om morgenen, kan det være for at skifte et enkelt bræt eller to på huset.

“Lige pludselig er klokken 16, og jeg har hverken spist eller været på toilettet,” siger hun med et grin. Måske fordi hun selv kan høre, at det lyder utroligt, at hun kan glemme tid og sted på den måde.

Positiv selvforglemmelse

Historien om, hvordan Anne Kirketerp kan glemme tid og sted, når hun reparerer sit hus, er et eksempel på den positive selvforglemmelse, der kan opstå, når vores hænder arbejder. Med en term lånt fra psykologien, hedder tilstanden flowtilstand. Det er den samme tilstand, som en gruppe børn i en børnehave, der er i gang med at bygge hule og glemmer tid og sted, kan komme i.

“Flowtilstand er nok den mest optimale tilstand et menneske kan være i,” siger Anne Kirketerp.

Gennem mere end 30 år har Anne Kirketerp beskæftiget sig med, hvordan håndens arbejde er godt for hovedet. Hun har døbt forskningsområdet craftpsykologi. Hun har en baggrund som håndarbejdslærer og blev sidenhen psykolog og forsker og tog en ph.d. i kreativitet og motivation ved Syddansk

Når vi bruger vores hænder og kommer i flow, får vi en mikrodosering af dopamin, som er kroppens belønningshormon.

edets skyld

“Flowoplevelsen er grundlæggende vigtig for mennesker. Det er den eneste tilstand, hvor kroppen ikke producerer stresshormonerne adrenalin og koartisol,” siger psykolog Anne Kirketerp.

Universitet. I dag arbejder hun selvstændigt som forsker i eget firma ”Center for Craft og Sundhedsfremme”, som hun er stifter af.

Belønning fra hjernen

Craft betyder grundlæggende, at man udfører en eller anden form for materialitet. Det kan være, at du snitter pinde eller bager brød. Det kan også ske, når du vander blomster eller rydder op. Det er dog vigtigt, at du faktisk kan lide det, som du gør.

“Du får kun mange af de sundhedsfremmende effekter, hvis du faktisk kan lide det, som du gør, så hvis du hader at rydde op, vil du oftest ikke have samme grundlæggende lyst til at gøre det, og så vil det være svært at være i flow med det. Fordi vi så hele tiden fokuserer på at få det overstået. Det er nemmest at være i flow med noget, som vi kan lide at gøre,” siger Anne Kirketerp.

Der sker nemlig noget i hjernen, når vi bruger vores hænder.

“Vi får en mikrodosering af dopamin. Dopamin er kroppens belønningshormon, og man kan måle, at der sker en udløsning af dopamin, når vi har en langvarig flowoplevelse. Det vil sige over en halv time. Dopamin hjælper os med at kalibrere, balancere, serotoninbalancen, altså får vi godt humør og tilfredshed til gengæld for vores arbejde,” siger Anne Kirketerp.

Passivitet duer ikke, flow kræver nemlig, at man er medskaber af aktiviteten.

“Når man sidder på Instagram eller sidder og ser en film, bliver man passivt underholdt. Så du er ikke i flow, når

du sidder og ser fjernsyn, selvom det godt kan virke afslappende” siger Anne Kirketerp.

Stressfri tilstand

For at være i flow kræves det, at man laver noget, der ikke er for svært, så man bliver stresset, og ikke er for nemt, så man får overskudsopmærksomhed, der kan gå til negative grublerier.

“Flowoplevelsen er grundlæggende vigtig for mennesker. Det er den eneste tilstand, hvor kroppen producerer stresshormonerne adrenalin og kortisol,” siger Anne Kirketerp.

Faktisk er det mere afslappende at være i flow end ikke at lave noget, påpeger Anne Kirketerp.

“Flow er nedsættende for stressoplevelsen i kroppen. De fleste vil nok tænke, at det er mest afslappende at lave ingenting. Men det er det faktisk ikke, for når vi laver ingenting, så har vi tendens til at have de her grublerier, som ‘åh nej, hvad tænker de andre om mig.’ Vi får en selvrefleksivitet, som virkelig kan lave en masse negative grublerier. Ikke alle vil have den tendens, men rigtig mange vil,” siger Anne Kirketerp.

Flow giver feedback

Feedback er helt centralt for at være i flow. Feedbacken kan for eksempel komme fra en voksen til et barn, der klatrer i træer.

“Det er essentielt for barnets flowoplevelse og dermed udvikling, at der er en voksen til at sige, ”se hvor sej du er”, eller ”hvis du sætter foden lidt anderledes, så kan du komme højere op.” Fordi det fastholder barnets mulighed for at blive i legen.

Det er også muligt at få feedback fra selve materialet.

“Hvis du strikker, så får du feedback fra masken på pinden, og hvis du laver ler, kan du få feedback fra skålen, der skvatter sammen. Det er derfor at craftaktiviteter er så vildt effektive til at til at fastholde folk i flow, fordi der er feedback 100 procent øjeblikkeligt, når du laver det,” siger hun. ●

Foredrag om craftpsykologi i LFS

Anne Kirketerp holder medlemsforedrag i LFS den 8. oktober. Tilhørerne kan forvente at høre om de helt grundlæggende aktive ingredienser i, hvorfor det er sundt at lave håndarbejde og håndværk.

Tilmelding via www.lfs.dk.

Kalender

21. august

Almen-
bestyrelsesmøde
08.30 – 16.00
Sal A

26. august

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
Sal A

27. august

Dagplejens
ledersektion
9.00 – 12.00
Sal D

Medlemsarrange-
ment: Legekursus
17.15 – 20.30
Sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/16326

29. august

Medlemsarrange-
ment: Forpligtende
fællesskaber ved
Thomas Milsted
18.00 – 20.00
Sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/16184

30. august

DHL-stafetten
16.30 –
LFS-telt i Fælled-
parken

5. september

Sæsonopstart LFS-
koret
17.30 – 19.00
Sal A

6. september

Faglig fredagsbar
16.00 – 23.00
Sal A og gården

9. september

Bestyrelsesmøde
Almenledersektion
09.00 – 16.00
Sal D

10. september

Bestyrelsesmøde
Dagplejen
08.30 – 15.30
Sal D

10. september

**General-
forsamling
Dagplejen**
18.00 – 21.00
Sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/16422

15. september

Medlemsarrange-
ment: Fortælle-
festival i LFS
12.00 – 15.30
LFS
Tilmelding:
www.lfs.dk/16362

16. september

Special-
bestyrelsesmøde
12.00 – 17.00
Sal A

General- forsamling Specialområdet

18.00 – 21.00
Sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/16423

19. september

Almen-
bestyrelsesmøde
10.00 – 16.00
Sal A

General- forsamling Almenområdet

18.00 – 22.00
Arbejdersmuseet,
Rømersgade 22,
1362 København
Tilmelding:
www.lfs.dk/16421

23. september

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
Sal A

26. september

Medlemsarrange-
ment: Introduktion
til børneyoga og
mindfulness
17.30 – 19.30
Sal B
Tilmelding:
www.lfs.dk/16225

27. september

Faglig fredagsbar
16.00 – 23.00
Sal A og gården

30. september

Medlemsarrange-
ment: Børn
og seksualitet i
dagtilbuddet
17.30 – 19.30
Sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/16271

Livslinien

- Bliv frivillig på Livslinien sammen med Peter

Din erhvervs erfaring kan gøre en betydningsfuld forskel for mennesker i livskrise

Livslinien har brug for dig med en social- eller sundhedsfaglig baggrund, eller dig med professionel erfaring med at tale med sårbare mennesker

Du skal kunne lægge cirka 10 timer om måneden

Ansøgningsfrist den 10. september 2024 på www.livslinien.dk/bliv-frivillig

Livslinien logo

**TJEK
KALENDEREN
PÅ LFS.DK**

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnerne og pensionister

Medlemsmøder:

20. august 2024 – medlemsmøde

Medlemsmødet den 20. august må desværre aflyses på grund af renoveringsarbejde i LFS (opsætning af elevator ved sal A).

30. august 2024 – DHL-stafetten

Seniorklubben deltager i DHL-stafetten i Fælledparken den 30. august. Der er lukket for tilmelding, men kom og hils på i LFS' telt fra klokken 16.30.

10. september 2024 - udflugt

Udflugten går til det spændende Cecillie's Cafe-Bowling-Minigolf, hvor vi skal hygge os med at spille minigolf på deres superflotte indendørs baner. Efterfølgende spiser vi smørrebrød med øl (vin) og snaps. Vi deler os op i hold på fire, og der er præmie til det bedste hold.

Adressen er Hørkær 1 i Herlev, hvor vi mødes 10.45. I skal selv komme til adressen. Man kan tage bus 155 fra Herlev station, som holder ved Hørkær (Marielundsvej). Ellers kan man gå fra

Herlev station, hvilket tager 10 til 15 minutter.

Kommer man i bil, er der parkering ved stedet. I skal registrere jeres bil i en af de Q-park-automater, der er opsat i baren. Husk at tjekke, at alt er registreret korrekt på sms- eller mail-bekræftelsen.

Turen koster 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster. Betalingen og tilmelding med navn skal ske enten på bankkonto 5361 0000687637 eller mobilepay på 40 19 52 50 senest 30. august.

21. oktober 2024 – Navernes historie

Medlemsmøde kl. 11 i LFS sal A, Sorøgade 4 – 6, 2100 Kbh. Ø. Foredrag om Navernes historie, som er en spændende beretning om, hvordan laugsvæsenet opstod i senmiddelalderen, om at være en svend på valsen, om håndværkernes ritualer, om konflikter med myndighederne og om nutidens svende på valsen. Foredraget er en kombination af fortælling,

billeder og sange til akkompagnement af harmonika.

Bemærk: Der er ny indgang til sal A, som er fra døren i bunden af gården.

Ekstra tur:

9. oktober - Posthusmuseet (Enigma)

Vi mødes kl. 11 på Posthusmuseet (Enigma), som ligger Øster Alle 3, København Ø. Det er lige ved Triangelens Metrostation. Man kan med fordel købe billet på nettet, og er du medlem af Ældresagen, er der 20 procent rabat.

De, der har lyst, spiser efterfølgende frokost på X-Pressen, Århusgade 10.

Husk: Ekstrature betaler man selv.

Bemærk, at du som pensionist/efterlønner i LFS automatisk er medlem af Faglige Seniorer, som tilbyder foredrag og kurser.

Du kan se de enkelte aktiviteter og tilmelde dig via: www.fagligsenior.dk/aktiviteter/?kommune=Kobenhavn

www.lfs.dk/584

Personlig rådgivning
giver tryghed

Scan QR-koden, eller læs mere på
tjm-forsikring.dk/lfs

Udgivelsesplan 2024

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
7/2024	5. september	38
8/2024	3. oktober	42
9/2024	31. oktober	46
10/2024	28. november	50

Myte

Foto: Unsplash

ER GENERATION Y OG Z MERE BESVÆRLIGE PÅ ARBEJDSMARKEDET?

Det er blevet populært at lave generelle karakteristikker af de forskellige generationer: Er du født mellem 1946 og 1964, er du boomer og dermed kikset på de sociale medier og mangler sandsynligvis forståelse for de unges bekymringer for klima, racisme og MeToo.

Hvis du er født mellem 1965 og 1980, hører du til generation X, som var den første generation, der for alvor gik i daginstitution, som er curlingforældre, og som har ry for at være en myreflottig generation.

Og så er der generation Y og Z, født henholdsvis i 1981 til 1996 og 1997 til 2010. De to generationer bliver gang på gang bliver skudt i skoene, at de ikke arbejder hårdt nok, og at de skifter job for ofte – at de er hurtige til at smutte, hvis de bliver utilfredse.

Men Morten Frederiksen, som er sociolog og leder af den samfundsvidenskabelige forskning og uddannelse på Roskilde Universitet, kan dog hurtigt aflive myten om, at de yngre generationer på arbejdsmarkedet er mere ”dovne” eller ustabile end de foregående:

”Det har ikke noget på sig. Men det er nok sådan, at alle nye generationer bliver set på med

en smule skepsis fra de ældre,” siger Morten Frederiksen, der har været med til at samle data til en omfattende undersøgelse, som udkom i slutningen af 2023, og som har spurgt flere end en halv million mennesker født i 1925 eller senere om, hvor vigtigt deres arbejde er for dem.

Undersøgelsen viser, at det er rigtigt, at de yngste generationer går mindre op i deres arbejde. Men det gjorde de foregående generationer også, da de var på samme alder. Arbejdsmotivationen topper, når man er midt i livet – uanset generation – og daler igen, når man nærmer sig pensionsalderen.

”Så det handler ikke om, at mennesker, der er født i en bestemt periode, har et særligt forhold til det at arbejde. Det handler om, at vores forhold til at vores arbejde ændrer sig ud fra vores livssituation. Hvis man er ung og er utilfreds med sit job, er man nok mere tilbøjelig til at sige op, end hvis man er midt i livet og har tre børn, der skal forsørges,” siger Morten Frederiksen. ●

**SANDT
ELLER
FALSK**
?

Man kan have viden, som man troede, var helt rigtigt, men som i virkeligheden viser sig at være noget værre vrøvl. Myter udtrykker forestillinger om, hvorfor verden ser ud, som den gør, og hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Hvis du har en myte, som du vil have, at vi undersøger, så send en mail til lfsnyt@lfs.dk

Generalforsamlinger 2024

Almenområdet: 19. september 2024
Dagplejeområdet: 10. september 2024
Specialområdet: 16. september 2024

Med op til dit områdes generalforsamling, og få indflydelse på den politik, din fagforening skal føre de kommende to år.

Det er også på generalforsamlingen, du kan stille op som delegeret til repræsentantskabet i LFS, som er fagforeningens øverste myndighed.

ALMENOMRÅDET

Almenbestyrelsens beretning 2022 – 2024

Martin Kragballe, formand, på vegne af Almenområdets bestyrelse

Almenområdets generalforsamling besluttede sig i 2022 for tre overskrifter i det fremtidige arbejde. Det var Lønkamp, Arbejdsvilkår og Medlemsdemokrati. Her er et par nedslag i to års arbejde.

Et fremtidigt arbejde er både fagpolitiske hensigter og et kvalificeret gæt på, hvad der kommer til at fylde for området i de kommende to år. Særligt når vi taler om arbejdsvilkår, kom der noget på bordet, som ingen vist havde set komme.

Arbejdsvilkår

Det, vi ikke havde forudset, var kampen for at bevare frihed, nemlig Store Bededag. Regeringen mente, at afskaffelsen af en fridag kunne finansiere snart sagt alt. Til formålet måtte vi igen tage vores stærkeste middel i brug – de kollektive handlinger. Vi vidste, at skulle vi bryde igennem lydturen, så måtte der kreative metoder til. Aktivismens farverige og sjove virkemidler blev vores våben, og det gav i den grad pote. Almenområdets medlemmer var med helt i front. Hvad enten det var præster, tyve eller andet, var LFS i sjældnen grad synlig, som stemmen fra samfundets grundfjeld – vores medlemmer!

Den farverige aktivisme har i mange år været en del af LFS's DNA, og bestyrelsen har i den forgangne periode skubbet det frem i bussen. Både som aktive deltagere og som kuglestøbere. Desværre var hundslagsmålet om fridagen op ad bakke. Dels fordi regeringen stod meget stejlt, og dels fordi den kollektive vrede over afskaffelsen ikke var stærk nok.

Men selv de tabte slag styrker vores sammenhold, og det var der mange gode eksempler på – også på tværs af fagbevægelsen.

Lønkampen

OK24 fyldte rigtigt meget i LFS og for almenområdets medlemmer. Det kan ikke skilles præcis ad, hvornår givne aktiviteter var med almenområdet som afsender, og hvornår det var hele LFS. Fælles var vi dog om at mobilisere medlemmerne. Almenområdet greb igen til den farverige aktivisme – nemlig dinoerne! De gjorde deres indtog allerede ved lønstrukturkommissionens møder i sommeren 22 og har siden da gentagende gange været i aktion. De har været i Ålborg, hvor de igen brød igennem lydturen og skabte plads til, at LFS' formand fik taletid i debatten på DR. De har været til 1. maj, været på Campus Carlsberg og har været til inspiration selv for BUPL og deres kampagner (selv tak). I sig selv løser den farverige aktivisme ikke velfærdsstatens problemer, men det er et meget virksomt værktøj til at skabe os plads og taletid – især i en verden, hvor taletiden er svær at få. Dertil skaber aktivismen, sammen med det politiske fokus på uligelønnen, den nødvendige opmærksomhed på uretfærdighed og lægger grunden til den fælles handlekraft. At udvikle den aktivisme havde generalforsamlingen forpligtet os til, og det er vi lykkedes med i samarbejde med resten af LFS.

OK24 var som lønresultat ikke det, vi ville have. Men til gengæld viste vores fællesskab sig på trods

Det blev besluttet på generalforsamlingen i 2022, at bestyrelsen for almenområdet skulle arbejde videre med den aktivistiske linje, og det kom til udtryk i mange sammenhænge – her er det overenskomstkampen, der udkæmpes ved hjælp af blandt andet dinosaurer og enhjørninge.

af frost og kulde, og selv om forhandlerne mødtes på de tidspunkter, hvor mange er på arbejde. Der var alligevel solidt fremmøde ved mange af vores ”indklapninger”. Der var seje TR’ere, der stod tidligt op, og som med gejst i øjnene delte morgenbrød og flyers ud til københavnerne. LFS’erne stod fast, når de debatterede med andre om ligeløn. Vi havde naturligvis den nødvendige indre debat om, hvorvidt kampen faktisk kunne nytte, når vi stod alene, og arbejdsgiverne tidligere havde vist deres manglende lydhørhed. Der blev båret ligeløns t-shirt på mange arbejdspladser, og ”kroner eller kaos” sås ligeledes mange steder. Som kulmination viste sig et skoleeksempel på solidaritet, da et flertal af almenrådets medlemmer stemte nej til resultatet. Det er svært ikke at være stolt af, og vi viser igen vores ubøjelige vilje til at kæmpe imod uretfærdighed og uligeløn.

Kampen mod de dårlige økonomiaftaler

Desværre må vi bare konstatere, at trods kommunernes slåen krøller på sig selv, så er det ikke lykkedes at få vendt den negative spirespiral, som fortsat hærger velfærden. Trods demonstrationer imod både budgetlov, økonomiaftale i København og mellem KL og regeringen, så må vi konstatere, at kampen er op ad bakke, og at dette fortsat er den største trussel imod velfærden. Vi kommer fortsat til at skulle mobilisere til at kæmpe for et andet Danmark og et andet København. For selv om der er sat flere penge

af til kommunerne, så er velfærden fortsat underfinansieret.

Rekrutteringskrisen

Pædagogikkens liv i hverdagens praksis er uforholdsmæssigt presset i disse år. Den store rekrutteringskrise sætter sine spor og har derfor også fyldt i almenbestyrelsens arbejde og drøftelser. Drøftelserne kvalificerer det fagpolitiske arbejde uden for bestyrelsen. Det er klart, at den frustration, som medlemmerne har, ligeledes bæres ind i bestyrelsen. Det er en vanskelig situation, som der ikke findes nemme eller åbenlyse løsninger på. Her er LFS’ almenbestyrelse en lille fisk, og vilkårsrummet føles af og til lidt snævert, når vi gerne ville løse pædagogmangelen. Der er dog en stigende erkendelse af, at vi må skille kampen for faget fra kampen imod de dårligere arbejdsforhold.

Derfor har bestyrelsen blandt andet lavet "pap-kassen", som er en tak og en highfive til alle kollegaerne, der brænder for faget, og som hver dag vælger det til. Simultant med det har bestyrelsen fx arrangeret happening som "pædagogikkens død" og skrevet breve til det politiske udvalg, hvor vi ikke har de positive briller på.

Arbejdspladsklubberne

Der var talrige arbejdspladsklubmøder med OK24 i fokus. Der er nu over 60 forskellige arbejdspladsklubber, som siden opstarten har holdt møde. Det er en kæmpe succes og viser, at fagforeningen er noget, som skal helt tæt på. Der er masser af rum til at udvikle på formen, og der er masser af rum til, at flere kommer i gang. Klubmøderne har forskellige dagsordener. Rigtigt mange taler løn. Men også det sociale arbejdsfællesskab og andre emner kommer op. De første skridt i en kulturændring i fagforeningen er nu taget.

Store Bededags tyveriet bliver her behørigt markeret af en gruppe LFS'ere. LFS kom generelt til at fylde godt i protesterne mod regeringens inddragelse af helligdagen, og et af de stærkeste virkemidler var humoristisk aktivisme.

Bestyrelsen

En ny bestyrelse skal altid finde sig selv, og det samme gælder den nye formand. Den slags tager lidt tid. Arbejdsformen i bestyrelsen har fortsat den linje, som har været gældende igennem flere år. Nemlig at det skal være en arbejdende bestyrelse. Det betyder en kombination af gruppearbejde, diskussioner og aktioner. Noget bliver på tegnebrættet, mens andet får et liv. Bestyrelsen har involveret sig i blandt andet de gode fredagsbarer, organiseringsvideoer, klædt sig ud til demoer, skrevet læserbreve, deltaget på kongres, gjort 1. maj march festlig og alt muligt andet. Bestyrelsen har også deltaget i det øvrige faglige arbejde ved blandt andet konflikten mod brødrene Price, diverse markeringer, kampagner på Københavns Professionshøjskole m.m.

Jeg vil som formand for almenområdet gerne takke alle bestyrelsesmedlemmer for godt engagement og for at give deres dyrebare tid til faglig aktivitet. Vi startede perioden med et fælles seminar med de andre områdebestyrelser, hvilket har givet et godt afsæt for perioden. Det kalder på en gentagelse.

UDKAST TIL DET FREMTIDIGE ARBEJDE FOR ALMENOMRÅDET 2024-2026

Bagtæppet for almenbestyrelsens fremtidige arbejde er på den ene side en overenskomst, som leverer lønstigninger til nogle grupper og på den anden side et velfærdssystem, som synes under afvikling. Derfor er dette arbejdsprogram delt i tre dele, som gensidigt er afhængige af hinanden. Kampen for det fag, vi udfører og elsker. Kampen for bedre løn og arbejdsvilkår. En kamp, som forudsætter, at vi har styrken fra at være de mange.

Kampen for faget

Det pædagogiske fag oplever i disse år en nedtur, som er uden fortilfælde i den moderne velfærdsstat. Ikke siden oprettelsen af børneasylter, hvor normen var ganske få voksne, der holdt opsyn med kvarterets mange uledsagede børn, har der været så stor mangel på mennesker, der vælger vores fag til. Særligt kritisk er den åbenlyse mangel på pædagoger og andet faglært personale. Almenområdet har historisk ikke nydt den samme prestige som vores kollegaer i andre felter. Derfor mærker vi rekrutteringskrisen hårdere. Det ændrer ikke et øjeblik på, at vores fag er fundamentalt vigtigt for samfund, individ og økonomi. Uden os, i samfundets grundfjeld, ville der ikke være en privat sektor, og udsatte børn ville mangle vores hænder og hjerte. Det er et fag, som vi er mange, der elsker meget højt, som aldrig er kedeligt, og som giver rigtigt mange gode oplevelser i arbejdslivet.

Når vi taler om kampen for faget, så taler vi om at sætte lys på alt det gode, vi elsker ved vores fag. Det som vi vil forsvare, bevare og udvikle. Det som fik os ind i feltet, og det som motiverer os til at blive ved. Det fag, som vi skal videregive til den unge pædagogmedhjælper og til de studerende/elever, som kommer på vores arbejdspladser. Studiesteder og arbejdspladser er de steder, hvor de vigtigste processer sker. LFS samarbejder i forvejen med PLS og andre parter på uddannelsesområdet, og det skal vi fortsætte med, simultant med at vi arbejder os længere ind i midten af det hele.

Vi har mange, som virker i vores fag, hvis titel er noget andet end pædagog. Deres bidrag til kerneopgaven, har vi en særlig forpligtigelse til at sætte ord på og værdsætte. Vi skal kæmpe for anerkendelsen af deres arbejde, og for at de klædes bedre og bedre på. Vi har brug for alle gode kræfter, der vil og brænder for børn og unge. Der gælder også

i de mindre pædagogiske felter, som godt kan blive glemt i de store dagsordener, men deres stemme og faglige stolthed skal også høres.

Vi skal ikke rekruttere på vegne af arbejdsudbydere. Fagets forening skal gå i brechen for netop faget – med kærlighed og vilje til at vende skuden den rigtige vej igen.

Derfor skal almenbestyrelsen:

- Lave aktiviteter, hvor vi dyrker og nørder faget
- Udvikle aktivisme, der sætter lys på det fag, vi forsvare
- Understøtte en efteruddannelsesdagsorden for alle i det pædagogiske felt. Både ved selv at facilitere uddannelse og presse på, at arbejdspladserne ligeledes gør det
- Holde fokus på de mindre områder, som fx pædagogisk bemandede legepladser, støttepædagoger og lignende.

Kampen for vilkårene

Det er ingen hemmelighed, at rammerne for udførelsen af vores fag er præget af mørke udsigter. Det er en øredøvende krise, som almenområdet befinder sig i, særligt hvad angår rekrutteringen af pædagoger. Det er desuden blevet vanskeligere at få vores kollegaer til at blive hængende på arbejdspladserne og i faget generelt. Det går ud over kvalitet og arbejdsglæde. Fagbevægelsens Hovedorganisations tal peger på, at op mod hver anden pædagog overvejer at skifte branche. Selvom krisen har givet bedre plads til pædagogiske assistenter, så afbøder det ikke faldet af pædagoger. Det er vigtigt, at LFS fastholder vores kritik af rammevilkårene og samtidig på bedste vis forsøger at få det bedst mulige ud af de rammer, der er.

Økonomiaftalerne for kommunerne er stadig for dårlige til at løse problemerne. OK24 løste ikke lønsgabet, og derfor bliver OK26 næste led i kampen. Indflydelse i hverdagens pædagogik gennem stærke arbejdsfællesskaber er en af vejene frem. Arbejdsfællesskaber skal kontinuerligt vedligeholdes, og faglige aftaler skal holdes ved lige. Dette kan blandt andet ske via den lokale arbejdspladsklub. Det er en af vejene til indflydelse på arbejds- og lønvilkår og den helt nære udgave af LFS. Vi skal række ud til andre organisationer, som vil det samme som os. Men vi skal også turde tage ved lære af organi-

sationer, som gør noget virkningsfuldt, selvom deres mål skulle kollidere med vores.

Derfor skal almenbestyrelsen arbejde for:

- At styringen af pædagogikken igen overlades til de fagprofessionelle og ikke kun systemer
- At der er nok voksne sammen med børnene i hverdagen, og at de har den fornødne faglige viden og indsigt
- Lønstillinger i kroner og ikke i procenter med aktivisme og andre former og sammen med andre organisationer
- Fortsat at uddanne medlemmerne i økonomisk og politisk indsigt, så de kan deltage i demokratiet på arbejdspladser og i samfundet.

Organisering og kollektiv styrke

Fagforeningens styrke er, at vi er mange. Kun ved at være mange, kan vi være fællesskabets stemme. Kun ved at være de mange, kan vi skabe forandringer. Der er et kæmpe behov for, at almenområdet styrker sin organisering på arbejdspladserne. Dels for at styrke vores eget medlemsdemokrati og dels for at kunne skabe de nødvendige forandringer på de lokale arbejdspladser. Organisering har mange facetter, som alle spiller sammen. Foreningen og bevægelsen er både social og faglig. Begge dele er nødvendige for, at bevægelsen lever. Vi skal bredt genlære at kunne organisere hinanden og være hinandens styrke, og vi skal sænke dørtærsklen til deltagelse. Vi har mange elever, som gerne vil samhörigheden, men som skal have øjnene op for fagets forening. Ligeledes har vi mange unge, som aldrig har hørt om en fagforening. Det kalder på en dannelsesopgave, som kun vi kan løfte.

LFS lagde stærkt ud til OK24 med et krav om 10.000 mere om måneden til alle de lavtlønnede i de traditionelle kvindefag, og kravet blev mødt med opbakning blandt LFS' medlemmer og tillidsvalgte.

Derfor skal almenbestyrelsen arbejde for:

- At udbrede og udvikle arbejdspladsklubber på lokale arbejdspladser
- At arrangere medlemsaktiviteter, hvis sigte er det sociale fællesskab på tværs af vores fag
- At udbrede viden og konkrete færdigheder inden for organisering i bredest mulig forstand
- At udvikle særlige arbejdspladsklubber på elevområdet med base på de to skoler i København
- At opstarte netværk for fagligt aktive, der vil engagere sig på andre måder end tillidshverv og bestyrelse.

Almenområdets generalforsamling

Tid: 19. september 2024 kl. 18.00 – 22.00

Sted: Arbejdermuseet, Rømersgade 22, 1362 København

Dørene åbnes for indskrivning fra kl. 17.00. Der serveres et let måltid fra kl. 17.00 – 18.00.

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/16421

Tilmelding er nødvendig, hvis man ønsker at deltage i spisning.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent(er)
2. Godkendelse af forretningsorden
3. Godkendelse af dagsorden
4. Bestyrelsens beretning
5. Regnskab
6. Indkomne forslag
7. Fremtidigt arbejde
8. Beslutning om bestyrelsens størrelse
9. Budget
10. Valg (alle for 2 år)
  - a. Bestyrelse
    - 1) Formand
    - 2) Kasserer
    - 3) Øvrige bestyrelsesmedlemmer
  - b. HB-medlemmer og suppleanter
  - c. Repræsentantskabsdelegerede og suppleanter
  - d. To bilagskontrollanter og suppleanter.
  - e. Fanebærer

DAGPLEJEOMRÅDET

Dagplejebestyrelsens beretning 2022 – 2024

Natascha Steen, formand, på vegne af Dagplejeområdets bestyrelse

Meget har ændret sig i LFS i den forgangne generalforsamlingsperiode 2022-2024 – og især for dagplejeområdet. Tidligere områdeformand Majbritt Kronbøl blev på LFS' repræsentantskab 2022 valgt ind i forretningsudvalget som kasserer og fratrådte dermed sin post som områdeformand for dagplejen. Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke Majbritt for hendes store og passionerede arbejde for dagplejen som områdeformand. Ved en ekstraordinær generalforsamling den 14. december 2022 blev Natascha Steen valgt som ny formand for området. Bestyrelsen har dermed brugt noget tid på at finde sine nye ben.

Rekruttering af nye kollegaer i dagplejen fortsætter med at fylde i alle vores kommuner. Flere steder lykkes det at rekruttere – andre steder er det tæt på umuligt. Fælles for vores kommuner er, at antallet af dagplejere, der forlader jobbet, er stigende. Det handler primært om naturlig afsked for dagplejere, der er klar til at gå på efterløn og pension efter mange år i faget. Tak for indsatsen til jer alle! En anden tendens er, at flere pædagoger tilvælger vores fag. Velkommen til jer!

Vi er kommet godt ud på den anden side af coronapandemien, hvor der langt om længe kom fokus på, at dagplejen er en størrelse for sig selv. Der kommer ikke nogen og gør rent, handler ind, laver mad og så videre. Det er os selv, der står med alle opgaverne – også dem der ikke direkte involverer børnene. Det har afspejlet sig i den nye overens-

Dagplejen fik ny områdeformand i december 2022. Det blev Natascha Steen, som her holder fanen højt til demonstration den 5. februar 2023 mod tyveriet af Store Bededag.

komst, hvor det er blevet meget tydeligt for alle, at alle opgaver relateret til arbejdet som dagplejer altså skal kunne nås i arbejdstiden.

Den nye overenskomst har helt naturligt været det altoverskyggende tema i den forgangne periode. Vi vidste på forhånd, at der skulle ske noget nyt – noget drastisk, hvis dagplejen som dagtilbud og arbejdsplads skulle have en fremtid. Overenskomstforhandlingerne kom og gik, og dagplejen stemte som helhed nej til aftalen. Aftalen blev alligevel stemt igennem, da vi af flere årsager var underlagt det samlede afstemningsresultat på hele det offentlige område. Den nye overenskomst træder i kraft 1. april 2025. Det er nu op til os som en samlet enhed – dagplejere, ledere, kommuner og faglige organisationer – at finde ud af, hvordan vi bedst muligt arbejder fornuftigt med den. I bestyrelsen vil vi i den kommende periode dykke ned i alle detaljerne i den nye overenskomst, så vi er klædt godt på frem mod OK26. I flere kommuner er vi allerede i gang med at forhandle nye og opdaterede forhåndsaftaler. Det vil vi have gjort i alle vores kommuner, inden den nye overenskomst træder i kraft næste år. I områdebestyrelsen er vi særligt opmærksomme på flerbørns-

Dagplejen viste sin styrke, da et flertal i Børne- og Undervisningsudvalget i Gladsaxe pludselig ville spare dagplejen væk. Men massiv modstand fra forældre, bedsteforældre, Forældrebevægelsen samt dagplejerne selv og deres kollegaer fra andre kommuner reddede dagplejen.

dagplejen i København, og på at vores medlemmer der ikke er omfattet af den nye overenskomst. I den forbindelse ser vi frem til gode og positive forhandlinger om en stærk forhåndsaftale med Københavns Kommune.

I forbindelse med OK24 er det blevet tydeligere for i hvert fald Kommunernes Landsforening, at dagplejen er en guldmine af faglighed, nærhed, omsorg, fleksibilitet og forandringsparathed. Lad os håbe og krydse fingre for, de rent faktisk formår at få det videreformidlet til alle kommunerne, og at der kommer et langt større positivt fokus på dagplejen.

For bestyrelsen er det vigtigt, at vi samler os i dagplejen og husker os selv og hinanden på, at vi i dagplejen på tværs af faggrupper skal være og fungere som ét VI. Dagplejere, dagplejepædagoger og ledere. Det er afgørende for det gode arbejdsmiljø og kvaliteten i samarbejdet om kerneopgaven, at vi minder os selv om, at vi er afhængige af hinanden, og at vi sammen udgør den kommunale dagpleje.

Aktivismen nytter

Også i denne periode har vi mærket de kommunale besparelser ånde dagplejen i nakken. Især Frederiksberg, Dragør og Gladsaxe dagpleje har stået for skud. Heldigvis er det endt godt. Efter protester fra dagplejen, forældre og LFS lykkedes det er bevare dagplejen på Frederiksberg i sin nuværende form, og det blev efterfølgende besluttet at investere i rekruttering af flere dagplejere. I Gladsaxe sprang det hele i luften, da børne- og undervisningsudvalget forsøgte at nedlægge den almene dagpleje og gøre den til et specialtilbud med ganske få pladser. Alt sammen bagom ryggen på offentligheden. Det blev hurtigt en "velkendt hemmelighed", og så mobiliserede folk sig ellers i et omfang, som sjældent er set. Ved næste byrådsmøde var rådhuset fuld af forældre, dagplejere fra flere kommuner, LFS og mange andre interessenter. Forslaget endte med at udgå. I Dragør blev de stillede forslag mødt med protester og oplysning om, at de slet ikke ville kunne lade sig gøre af hensyn til overenskomsten. De endelige

beslutninger vedrørende dagplejens fremtid blev udskudt til august/september, så vi ved i skrivende stund ikke, hvordan det ender. Vi regner med, at dagplejen består, og at man vælger at investere massivt i rekruttering af nye dagplejere.

Fælles for alle tre kommuner er, at det ret hurtigt bliver ret tydeligt, at kommunalpolitikkerne og forvaltningerne for den sags skyld har så ringe indsigt i dagplejeområdet, at de reelt ikke forstår, hvad det er for nogle forslag, de stiller og stemmer om. Det bliver en opgave i den kommende periode at tale meget mere med især kommunalpolitikkerne på børneområdet i de 18 kommuner, vi repræsenterer.

Pædagogiske assistentelever i dagplejen

Å' hva' for noget? Tænk du måske nu... men den er god nok. I bestyrelsen har vi taget hul på indledende drøftelser om, at dagplejen bør modtage pædagogiske assistentelever i deres praktikperioder. Det er en skam, at det ikke er blevet sat i værk for år tilbage. Vi mener, det vil bidrage særdeles positivt til

kendskabet til arbejdet som dagplejer, og samtidig vil det give eleverne en unik mulighed for at afprøve deres teoretiske viden i en lille, nær praksis med en kendt børnegruppe. Derudover er vi sikre på, det vil bidrage positivt til den faglige udvikling i dagplejen. Det fremgår af den nye overenskomst, at man som dagplejer fremadrettet vil være forpligtet til at modtage pædagogiske assistentelever i praktik. Vi er meget positive overfor dette tiltag og ser frem til at understøtte igangsættelsen af dagplejen som professionelt praktiksted.

I den forgangne periode har bestyrelsen desuden bakket op om demonstrationer mod afskaffelsen af Store Bededag, deltaget på Landskonferencen 'Kvalitet i dagplejen', og formanden deltager løbende i møder med tillidsvalgte fra dagplejen i hele landet for at dele erfaringer både praktiske og fagpolitiske. Der er blevet afholdt en del medlemsmøder om blandt andet sansestimulering med børn, børneyoga, work/life balance, normkritisk pædagogik, fredagsbarer, familiearrangementer etc.

UDKAST TIL DET FREMTIDIGE ARBEJDE FOR DAGPLEJEOMRÅDET 2024-2026

OK26 og den fortsatte kamp for ligeløn

OK24 blev heller ikke den omgang, hvor ligelønsproblematikken blev løst. Sygeplejerskernes vedvarende kamp og strejker udløste ellers ligelønskommissionen. NU skulle det én gang for alle belyses, om det nu også kunne være rigtigt, at der er uligeløn i Danmark. Sørme om ikke kommissionen kom frem til det svar, som vi i dagplejen altid har vidst. JA, der er uligeløn i Danmark, og det skal der gøres op med. Dagplejere er en af de faggrupper, som især er ramt af uligeløn. Det bunder i særdeleshed i den uretfærdige måde at opgøre løn på. Det er nemlig sådan, at fuldtidsløn alene "kan" opgøres over 37 timer. Der tages altså ikke hensyn til i lønnen, at dagplejere i eget hjem arbejder 48 timer om ugen.

Derfor skal dagplejeområdet bestyrelse:

- Fortsætte kampen for ligeløn til de traditionelt kvindedominerede fag
- Mobilisere medlemmerne til at deltage aktivt i kampen frem mod OK26
- Arbejde videre for, at lønstigninger skal ske i kroner og ikke i procenter for en mere lige og fair fordeling.

Arbejdsfællesskaber

I dagplejen har der i mange år været tradition for at have arbejdspladsklubber. Arbejdspladsklubberne er vigtige for arbejdsfællesskabet både i forbindelse med fælles faglighed omkring kerneopgaven og for at holde det fagpolitiske fællesskab i live. Det er altafgørende, at der i enhver dagpleje er et stærkt fagligt fællesskab, der er med til at styrke opgaveløsningen i kerneopgaven, og som er med til at sætte dagplejen på dagsordenen.

Derfor skal vi:

- Styrke arbejdspladsklubberne fagpolitisk gennem større involvering i medlemsdemokratiet
- Blive ved at tale dagplejen op – både som dagtilbud og som arbejdsplads
- Have fokus på, at vi har forskellige opgaver, roller og funktioner på vores arbejdsplads, og at vi har brug for hinanden for at løse kerneopgaven med den kvalitet, vi ønsker
- Understøtte fælles arbejdspladsklubmøder på tværs af kommuner - både praktisk og økonomisk
- Styrke og understøtte arbejdsfællesskabet mellem dagplejere og dagplejepædagoger.

Det var med spændt forventning, at dagplejerne i LFS bakkede op om 10.000 kroners kravet. Men OK24 blev efter mange dagplejeres mening en sølle omgang, hvor der hverken kom et mærkbart lønløft, og hvor fornyelsen af senioraftalen blev en fuser.

Velfærdskampen

Vores fælles velfærdssamfund er ved at blive revet itu. År efter år strammes skruen hårdere og hårdere af skiftende regeringer. Kommunerne får hvert år færre penge, end der reelt er udgifter for, hvis velfærden skal bevares og forbedres. Det er ikke med til at sikre ordentlige vilkår for hverken medarbejdere eller de borgere, der er afhængige af den fælles velfærd. Det mærkes også i dagplejen, hvor det betyder færre kollegaer år efter år.

Derfor vil vi:

- Have fokus på konsekvenserne ved de mange nedskæringer på den offentlige velfærd
- Være solidariske og bakke op om andre organisationernes velfærdskampe ved at deltage i demonstrationer og andet
- Være i løbende kontakt med lokale politikere for at påvirke dem i retning af bedre velfærd og arbejdsvilkår.

Områdeformand

Natascha Steen
nats@foa.dk
30 94 81 44

Forslag

Forslag, du ønsker behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest fem dage før. Forslag, der er modtaget af fagområdeformanden senest den 25. august, offentliggøres på LFS' hjemmeside.

Dagplejeområdet generalforsamling 2024

Tid: 10. september 2024 kl. 18.00 – 21.00

Sted: LFS, sal A, Rosenvængets Allé 16, 2100 Kbh. Ø
Dørene åbnes for indskrivning kl. 17.00. Spisning fra 17.30 – 18.00.

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/16422 Tilmelding er nødvendig, hvis man ønsker at deltage i spisning.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent(er)
2. Godkendelse af forretningsorden
3. Godkendelse af dagsorden
4. Bestyrelsens beretning
5. Regnskab
6. Indkomne forslag:
  - a) Forslag fra områdebestyrelsen:
Det foreslås, at områdebestyrelsen består af maksimalt 10 medlemmer, som fordeles på følgende måde:
Områdeformand
Seks dagplejere
To dagplejepædagoger
En dagplejeleder
Motivation: At bestyrelsens størrelse svarer til det arbejde, der udføres, og at alle tre faggrupper har mulighed for at være repræsenteret i bestyrelsen.
  - b) Forslag fra områdebestyrelsen:
Som delegerede til LFS's repræsentantskab skal der på dagplejeområdet vælges, for en toårig periode, 20 medlemmer ud over formand og de to HB-medlemmer. De 20 pladser foreslås fordelt som følger: Bestyrelsesmedlemmer udover de tre ovenstående, får plads som delegerede forlods. De resterende pladser vælges ved afstemning blandt de af generalforsamlingen foreslåede kandidater. Pladserne fordeles efter antallet af opnåede stemmer som henholdsvis delegerede og suppleanter.
7. Fremtidigt arbejde
8. Beslutning om bestyrelsens størrelse
9. Budget
10. Valg (alle for to år)
  - a. Bestyrelse
    - 1) Formand
    - 2) Kasserer
    - 3) Øvrige bestyrelsesmedlemmer
  - b. HB-medlemmer og suppleanter
  - c. Repræsentantskabsdelegerede og suppleanter
  - d. To bilagskontrollanter og suppleanter
  - e. Fanebærer

SPECIALOMRÅDET

Specialbestyrelsens beretning 2022 – 2024

Lisbeth Waidtløw, formand, på vegne af specialområdets bestyrelse

De helt store temaer i den forgangne generalforsamlingsperiode har været faglighed, samarbejde, organisering og sammenhold. Det har udfoldet sig bredt i bestyrelsens arbejde, og vi vil her fremhæve nogle væsentlige elementer.

Socialpolitisk netværk

Bestyrelsen har nu i tre år deltaget med køb af to pladser i socialpolitisk netværk faciliteret af netværksvirksomheden Samuelsen med Majbritt Berlau som netværksfacilitator. Deltagelsen evalueres en gang om året, og indtil videre har bestyrelsen valgt at fortsætte, da der dels har været møder med relevante temaer og dels har været mulighed for at deltage i debatter med politikere, embedsfolk, fagpersoner og andre interessenter indenfor det specialiserede socialområde.

Det er lykkedes godt at bruge pladserne på skift i bestyrelsen. De deltagende udveksler inspiration og erfaringer med den øvrige bestyrelse til de efterfølgende bestyrelsesmøder, herunder ideer til kommende aktiviteter og medlemsarrangementer.

Nordisk konference

Efter et par års pause i 2020-22 er det nordiske samarbejde i gang igen. I september 2023 deltog det meste af bestyrelsen sammen med medlemmer fra området (udbudte pladser) og kollegaer fra Socialpædagogerne (SL) og Socialrådgiverne (DS) i en konference i Oslo med Arbejdsmiljø som det over-

ordnede tema. Værterne i Oslo er vores kollegaer fra FO Oslo (Fellesorganisationen), og derudover deltog repræsentanter fra Vision Stockholm. Begge organisationer organiserer medarbejdere indenfor specialområdet, og vi her gennem årene kunnet udveksle gode erfaringer med hinanden på baggrund af vores sammenlignelige arbejdspladser, borgergrupper, faglig udvikling samt rammer og vilkår for det sociale arbejde.

Konferencerne afholdes hvert andet år på skift i de tre hovedstæder; København, Oslo og Stockholm. Der inviteres oplægsholdere fra alle tre lande, ligesom der er tradition for at bruge en af dagene på arbejdspladsbesøg, hvor deltagerne inddeles i grupper med lokale "guider". I skrivende stund nedsættes en arbejdsgruppe med repræsentanter fra hver by og organisation til at planlægge den kommende konference. Næste gang skal konferencen holdes i Stockholm 2025 med Vision som vært. Arbejdsgruppen mødes i Stockholm i slutningen af 2024 og drøfter tema, oplægsholdere, form og indhold.

Et muligt tema, der formentlig vil være af fælles interesse, er organisering og fagpolitisk arbejde. Det er i hvert fald et tema, der optager bestyrelsen meget, da det er kernen i alt fagligt arbejde.

Handicap Hvidbog

I 2022 fik bestyrelsen en henvendelse fra Handicapaktivisterne, der havde en ambition og vision; der skulle skrives en hvidbog om botilbudsområdet

Handicapområdet i København bløder. Specialområdet i LFS gik derfor i samarbejde med Handicapaktivisterne om at udarbejde en hvidbog, som skulle dokumentere de faktiske forhold i Københavns Kommunes botilbud for voksne med udviklingshandicap. Hvidbogen udkom i 2023.

indenfor handicap. En hvidbog, der beskrev den virkelighed, som både borgere, medarbejdere og pårørende oplever med fokus på arbejdsmiljø, trivsel, sygefravær, rekrutteringsudfordringer og svære rammevilkår.

Bestyrelsen indgik i samarbejdet og nedsatte en arbejdsgruppe. Der blev blandt andet lavet spørgeundersøgelser blandt det pædagogiske personale, socialrådgivere, pårørende og borgere. Spørgeskemaer giver oftest et øjebliksbillede, men de viste desværre med stor tydelighed, at både borgere, pårørende, ledere og medarbejdere kæmper for at få enderne til at mødes. Mange års besparelser har sat deres præg, og konsekvenserne er voldsomme. Sygefraværet er højt, fagligheden presset, og det er svært at rekruttere til området. Undersøgelsen blandt det pædagogiske personale viste for eksempel, at halvdelen har overvejet at forlade området indenfor de næste to år – det er ret voldsomt.

Hvidbogen blev udgivet og sendt til politikere og andre interessenter i september 2023. Herefter var arbejdsgruppen til møde med socialborgmesteren i København, Karina Vestergård Madsen, for at drøfte de løsningsforslag, hvidbogen også indeholdt.

Et af de temaer, der efterfølgende er blevet fulgt op på, er risikoen for forråelse. Socialborgmesteren inviterede til dialogmøde i december 2023, og dette møde er efterfulgt af en række workshops og møder om emnet, hvor flere end 200 ledere i Socialforvaltningen er involveret. Der er planlagt flere opføl-

gende møder i 2024. I LFS afholder vi et temamøde i november 2024 med Dorthe Birkmose som oplægholder. I foråret 2025 planlægger bestyrelsen et fælles temamøde, også med oplæg af Dorthe Birkmose, i samarbejde med Venner af Captum, Lavuk og handicapaktivisterne. Mere om dette i den mundtlige beretning til generalforsamlingen.

OK24

I forbindelse med OK24 har der været rigtig mange aktiviteter – både i forbindelse med trepartsforhandlinger og selve overenskomstforhandlingerne. Trepartsforhandlingerne i slutningen af 2023 var mildt sagt et kapitel for sig, da regeringen med Mette Frederiksen i spidsen lagde ud med at sætte en meget snæver ramme for, hvem der skulle tilgodeses, og hvad der skulle gives til gengæld. Ikke et ord om ligeløn, men til gengæld ville regeringen belønne udvalgte faggrupper og dem, der tager ekstra vagter og arbejder mere. Der skal spares adskillige milliarder på administration, og muligheder for seniorordninger er blevet forringet, så man kan sige, at offentligt ansatte selv har betalt for treparten. Ydermere blev trepartsmidlerne kædet sammen med overenskomstforhandlingerne i 2024, så udmøntningen var betinget af et samlet flertal på hele det offentlige område. En høj satsning fra regeringens side, men strategien lykkedes tilsyneladende...

LFS har hele tiden stået fast på 10.000 kr. kravet, forhandling i kroner frem for procenter samt kravet

Sagen om Store Bededagstyveriet samlede alle områder i LFS – og hovedparten af den øvrige fagbevægelse – og tusinder af lønmodtagere demonstrerede på Christiansborg Slotsplads søndag den 5. februar.

om ligeløn. Vi har arrangeret aktiviteter i forbindelse med forhandlingerne og har stået trofast og klappet vores forhandlere ind, ligesom der har været morgenaktioner med sloganet "Kroner eller kaos".

Tidligt i forløbet stod det klart, at der ikke kunne opnås de ønskede resultater; rammen på 8,8 procent var for lille, lønstigninger vil fortsætte i procent, mange lavtlønsgrupper blev ikke løftet nok, og ligeløn kan vi glemme alt om...

LFS anbefalede derfor et nej til OK24, hvilket skabte nogle dønninger i FOA, men uanset hvad er det de enkelte fagforeningers demokratiske ret at vælge en retning, som man mener, er bedst for ens egne medlemmer. Vi har naturligvis også ønsket at skabe debat og dialog med Nej-kampagnen. Dette kommer vi til at fortsætte med, for vi mener stadig, at kravene skal rejses ved kommende forhandlinger. Bestyrelsen vil gerne drøfte dette til generalforsamlingen, når vi skal beslutte det fremtidige arbejde for de næste to år.

Aktiviteter og demoer

Udover diverse demonstrationer, markeringer og happenings har vi i perioden afholdt en del medlemsarrangementer og tværfaglige aktiviteter. Blandt andet havde vi et debatmøde i november 2022 i samarbejde med HK, SL og DS. Temaet var den kommende lovgivning om en helhedsorienteret indsats på det specialiserede socialområde. Det var en spændende aften, der bekræftede, at det tværfaglige samarbejde mellem faggrupper kan bidrage til at kvalificere fremtidens løsninger. Denne målsætning vil vi gerne arbejde videre med.

Vi har også afholdt flere foredrag og fyraftensmøder med fagligt indhold med besøg af blandt andre Aydin Soei og Thomas Milsted. Hvis du som medlem har forslag til oplægsholdere, kan du altid rette henvendelse til bestyrelsen, der så vil forsøge at efterkomme de ønsker, medlemmerne kommer med.

Aktivismen fylder stadig meget, og vi har derfor deltaget i tjenestemandstirs-dage (opgør med tjenestemandstidsreformen og fokus på ligeløn), markeringer i forbindelse med økonomiforhandlinger og andre forhold. Vi står fast på vores budskaber om ligeløn og "Skrot budgetloven" og tager gerne utraditionelle metoder i brug. Således kunne man se en flok LFS-dinosaurer til KL's topmøde i marts 2023, nonner og præster til Store Bededags demo, enhjørninger og andre fantasifulde udklædninger til diverse aktioner, der både kan skabe opmærksomhed, smil og debat.

Aktivismen var også temaet på et fælles bestyrelsesseminar i februar 2023. Alle tre områdebesty-

relser mødtes i to dage på Konventum til oplæg om aktivisme, gruppearbejde, udveksling af erfaringer og ideer. Nogle af de tidligere nævnte aktiviteter stammer faktisk fra dette seminar.

Alle tre områder afholdt fælles årsmøde i september 2023 på Arbejdermuseet. Her var der først oplæg i hvert område, status på det fremtidige arbejde samt mulighed for suppleringsvalg til bestyrelserne. Herefter mødtes alle i plenum til fælles oplæg om aktivisme med gode, faglige ildsjæle og til sidst en afsluttende peptalk fra stand-upper Anders Stjernholm, der fulgte godt op på aktivismetemaet.

Vi støtter fortsat op om skulder-ved-skulder bevægelsen og samarbejdet med græsrodsbevægelser og bruger- og pårørendeorganisationer. Vi tror på, at vi kan opnå mere, hvis vi står sammen. Hvis der ikke er politikere med visioner for vores samfund og fælles velfærd, må vi prøve at være med til at skabe et pres nedefra for at ændre på tingenes tilstand.

Særligt det specialiserede socialområde har brug for en hjælpende hånd. Vi skal ikke stiltiende acceptere "gøgeunge-retorikken" blandt politikere og i medierne. Vi skal i stedet fokusere på, at der skal ske investeringer i området, hvis vi fortsat vil bryste os af at være et reelt velfærdssamfund med høj grad af lighed og ligeværd.

Organisering og arbejdspladsklubber

Fagbevægelsen bløder medlemmer, og i LFS mærker vi desværre også tendensen. Vi mærker dog også, at der stadig kan arbejdes for sammenhold og solidaritet.

Det er den udvikling, bestyrelsen har ønsket at støtte op om med muligheden for at oprette arbejdspladsklubber lokalt. Det gennemgående tema og rammen er naturligvis organisering, men sammenhold og fagligt fællesskab er det indhold, der binder os sammen som medlemmer i LFS.

Det faglige fællesskab er også det aktiv, der kan være med til at tale vores område op. For mange medlemmer betyder det faglige fællesskab, at man føler en større tilknytning til arbejdspladsen. Det kan desuden for både nye og "gamle" kollegaer være den forskel, der gør, at arbejdet giver mening.

Vi kan konstatere, at initiativet er modtaget godt på flere lokale arbejdspladser. De afsatte midler til formålet er stort set brugt, og skulle der være en mindre overskridelse af den budgetpost, vil det kun være positivt og udtryk for, at initiativet har været en succes.

Områdeformændene samarbejder om organiseringsindsatsen og tager blandt andet på uddan-

nelsesbesøg og taler med pædagogstuderende og pædagogisk assistent elever. Vi prøver at være til stede mest muligt, også i forbindelse med dimissioner og andre arrangementer. Lokalt er der også mulighed for at få studerende og elever i tale, hvilket vi også opfordrer de tillidsvalgte til at følge op på.

I omegnskommunerne (det gamle Københavns Amt) er der et stort potentiale i forhold til organisering. Overenskomsten for omsorgsmedhjælpere og pædagogiske assistenter deles mellem tre forbund: SL, 3F og FOA. Der er lavet en grænseaftale, der betyder, at det i hovedstadsområdet er LFS, der løfter opgaven med at forhandle for disse faggrupper indenfor voksenområdet på det specialiserede socialområde. Derfor er formanden i gang med at dels udbrede kendskabet til LFS og dels udvide samar-

bejdet med både kommuner og arbejdspladser. Det foregår både ved arbejdspladsbesøg, lønforhandlinger, individuel kontakt, dialog ved nyansættelser m.m. Det er et langt, sejt træk, men der kommer løbende flere medlemmer til, så vi fortsætter indsatsen.

Bestyrelsen evaluerer løbende på organisationsindsatsen og har derfor også fulgt med i de lokale tiltag. Det vil vi gerne drøfte videre med jer til generalforsamlingen og i debatten om det fremtidige arbejde.

Vi håber derfor at se så mange som muligt til specialområdet generalforsamling.

Vel mødt!

UDKAST TIL DET FREMTIDIGE ARBEJDE FOR SPECIALOMRÅDET 2024-26

Er velfærdssamfundet under afvikling? Det kan ind imellem føles sådan, både når man arbejder i den offentlige sektor, og når man som borger står i en situation, hvor der er brug for, at samfundet har spændt et sikkerhedsnet ud. Statsministeren udtalte i starten af den nuværende regeringsperiode, at enten er det et markant ringere velfærdssamfund, eller også er det andre prioriteringer, der skal laves, men det fordrer også, at vi hver især kommer til at skulle gøre en større indsats. Meldingen er klar: Danskerne må forberede sig på hårde tider, arbejde mere og længere, hvis vi skal bevare velfærdens.

Kroner eller kaos – markering ved opstarten af overenskomstforhandlingerne på det kommunale område foran KL i begyndelsen af februar 2024.

Kriseretorikken er utvetydig, men samtidig utroværdig. Der dukker hele tiden nye milliarder op af statskassen, aldrig har dansk økonomi været så robust. Hvornår er det så, vi kan begynde at tale om, hvad der er visionerne for vores fælles velfærd? Hvordan kan vi investere i den offentlige sektor, så vi får trygheden, ligheden og sikkerhedsnettet tilbage?

Bestyrelsen ønsker at være med til at lægge pres på politikerne for at sikre velfærdens og prioritere specialområdet. Det er den overordnede forudsætning for at sikre bedre rammer og vilkår, forbedring af arbejdsmiljø og trivsel samt faglig udvikling. De tiltag og reformudspil, vi har set indtil nu, vækker stor bekymring. Ekspertudvalget på socialområdet, Tranæsudvalget, udkom med en rapport, der ligner et politisk bestillingsarbejde. Et overvældende fokus på økonomi og kommende besparelser gør, at udvalgets anbefalinger i store træk sætter økonomi over behov. Efterfølgende har SVM-regeringen indgået en rammeaftale på baggrund af dialog med parterne i "Sammen om handicap"; der er nogle gode takter i aftalen, men der er desværre også elementer, der bekymrer som for eksempel borgernes retssikkerhed og risiko for unødvendige magtanvendelser. Når der i aftalen nævnes, at der skal være sammenhæng mellem pris og kvalitet, tolker vi det som, at når der ikke er råd, bliver kvaliteten også derefter. I øvrigt er aftalen helt uden finansiering – alt skal løses indenfor den eksisterende, økonomiske ramme!

Vi kommer til at følge disse og kommende tiltag tæt og i samarbejde med de andre faglige organisationer, pårørende- og brugerorganisationer og græsrodsbevægelser. Vi vil bakke op om og oprette aktiviteter for at sætte fokus på problemerne. Vi vil arbejde for at få de ansvarlige politikere i tale. Vi vil arbejde for at få de ansvarlige politikere i tale. Vi vil arbejde med kampagner om at investere i socialområdet, blandt andet med slogans som f.eks. #InvestSocialt #DetBetalerSig.

Aktivismen kommer derfor fortsat til at spille en rolle i kampen for bedre vilkår. Vi vil gerne sænke dørrinnet for, at flere kan og vil være aktive i det fagpolitiske arbejde. Vi vil bruge den nye hjemmeside, SoMe og andre kanaler til at invitere til aktivisme. Vi vil arrangere kampagner i forbindelse med det kommende valg til Folketinget og kommunalvalget i november 2025.

Arbejdspladsklubber kan være en af nøglerne til at styrke samarbejde og sammenhold, både på den enkelte arbejdsplads, men også på tværs af centre og i større sammenhænge, hvor der er brug for, at fællesskabet viser sin styrke. Vi vil fortsat støtte op om lokale arbejdspladsklubber ved at afsætte midler i budgettet, tilbyde at komme på besøg og lignende.

Organisering er dermed en opgave, der kan favnes af alle. Vi skal styrke dialogen mellem os, så vi kan finde den fælles forståelse, at samarbejde og sammenhold i et fagligt fællesskab er vejen frem. Det er hele grundlaget for den danske model, for fagbevægelsen og for vores historisk tilkæmpede rettigheder. Vi vil fortsat arbejde med at organisere på alle arbejdspladser i hovedstadsområdet, hvor LFS har forhandlingsret. Vi vil fortsætte med at besøge arbejdspladser og styrke samarbejdet lokalt.

Det tværfaglige samarbejde skal fortsat dyrkes og styrkes. Solidaritet er ikke kun noget, man giver, når man selv har brug for det. Samarbejdet er nødvendigt, så ingen oplever at stå alene. Ved at stå skulder ved skulder kan vi være stærkere sammen. Kollektiv handling er fællesskabets styrke. Vi vil fortsætte det tværfaglige samarbejde ved fælles aktiviteter såsom demoer, happenings, temadage og konferencer, herunder Nordisk konference i Stockholm 2025.

Overenskomstforhandlingerne i 2026 fordrer ligeledes, at vi kan opnå en vis tyngde og gennemslagskraft, når der skal forhandles om løn og arbejdsvilkår igen. LFS anbefalede et nej ved afstemningen i OK24 – forhåbentlig kan vi ved OK26 opnå et bedre resultat, som vi kan stemme ja til. Vi vil fortsætte kampen for højere løn, reallønsstigning, ligeløn og kronestigninger frem for procenter.

Specialområdets generalforsamling

Tid: 16. september 2024 kl. 18.00 – 21.00

Sted: LFS, sal A, indgang via Sorøgade 4-6, 2100 København Ø.

Dørene åbnes for indskrivning kl. 17.00. Der vil være en let anretning samt drikkevarer.

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/16423

Tilmelding er nødvendig, hvis man ønsker at deltage i spisning.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent(er)
2. Godkendelse af forretningsorden
3. Godkendelse af dagsorden
4. Bestyrelsens beretning
5. Regnskab
6. Indkomne forslag
7. Fremtidigt arbejde
8. Beslutning om bestyrelsens størrelse
9. Budget
10. Valg (alle for 2 år)
  - a. Bestyrelse
    - 1) Formand
    - 2) Kasserer
    - 3) Øvrige bestyrelsesmedlemmer
  - b. HB-medlemmer og suppleanter
  - c. Repræsentantskabsdelegerede og suppleanter
  - d. 2 bilagskontrollanter og suppleanter
  - e. Fanebærer

Områdeformand

Lisbeth Waidtløw.

lisw@foa.dk

30 94 81 34

Forslag

Forslag, du ønsker behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest fem dage før. Forslag, der er modtaget af fagområdeformanden senest den 25. august, offentliggøres på LFS' hjemmeside.

Valg til repræsentantskabet 2024

Repræsentantskabet er hjertet i LFS. Det er her, medlemmer får indflydelse og er med til at beslutte visioner og strategi for det fagpolitiske arbejde. De delegerede bliver valgt på områdernes generalforsamlinger i september.

Repræsentantskabet er LFS' øverste organ, og der afholdes ordinært repræsentantskabsmøde hvert andet år. Det er kun repræsentantskabet, som kan forandre og ophæve vedtægter, der gælder for alle medlemmer af LFS.

De diskussioner og beslutninger, der finder sted på repræsentantskabsmødet, kommer til at danne grundlag for de endelige strategier og de fokuspunkter, LFS skal arbejde med de næste to år.

Det er også på repræsentantskabsmødet, at der bliver valgt formand, næstformand og tre øvrige medlemmer af forretningsudvalget, og hvor seks af pladserne i hovedbestyrelsen bliver besat. Repræsentantskabet består af følgende medlemsgrupper:

- 20 delegerede fra dagplejeområdet.
- 23 delegerede fra specialområdet.
- 43 delegerede fra almenområdet.

Repræsentantskabsmødet foregår fredag den 22. november til lørdag den 23. november 2024 på Konventum, tidligere kaldet LO Skolen, i Helsingør.

Stiller du op

Det er på din områdegeneralforsamling, du kan stille op og blive valgt som delegeret til repræsentantskabet samt til medlem af områdebestyrelsen.

Kan du ikke komme til dit områdes generalforsamling, har du mulighed for at sende din områdeformand en mail med orientering om, at du ønsker at stille op som delegeret til repræsentantskabet.

Indstik til LFS Nyt 6 2024

Redaktion:

Anna Louise Stevnhøj

Lay-out:

Falk og musen

